

23
21042

1893 թ.

Աշխատութիւն

ԿԱԿԱՐ ԶՄՇԿԵԱՆԻ

Թ. Ի Ֆ. Ի Ս

Տպարան Մ. Դ. Ռոտինյանի

Типографія М. Д. Ротинянца, № 41.

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԴԱՐԱՆԻ
ԾՈՑԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ

21642
ՕՐ ԱՅՈՅ
1893

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Աշխատութիւն

ՄԱԿԱՐ ԶՄՇԿԵԱՆԻ

ՎԵՅԻՐԵՐ ԴՐԻՔ

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս

Տպարան Մ. Դ. Ռոմինեանցի:

1893

Ընթերցեալ զայս Օրացոյց 1893
ամի՝ չգտի ինչ ի սմին Հակառակ Հա-
յաստանեայց Ս. եկեղեցւոյ, ուստի չեք
արգելք տպագրութեան սորա:

Նախագահ տպ. ժող.

Արխիւսին եպիսկոպոս

Թիւ 41
23 Մարտի 1892 ամի
'ի Ս. Եղմիածին:

Կ Ն Ի Փ

Дозв. ценз. Тифлисъ, 18 Апрѣля 1892 г.

Типогр. М. Д. Ротиніанца. Гол. пр., № 41

— 3 —

1893 Թ. ՀԱՅՈՑ ՏՕՄԱՐԱԿԱՆ ՆՇԱՆՆԵՐ

Գիր տարւոյն 5 Ի
Վերադերը ԻԲ
Եօթներեակը Ե
Իննետաներեակը 11
Տանուտէրն Աւիւծէ:

Տ Ա Ր Ե Մ Ո Ւ Տ Ն Ե Ր

Հայոց ըստ բուն Տօմարի Օգոստ. 11-ին
« ըստ Ազարեայի Մարտի 21 »
Լատինաց (ըստ նոր Տօմ.) Դեկ. 19 »
Ռուսաց Յունվարի 1 »
Մահմեդականաց Մարտի 9 »
Հրէեց Սեպտեմբերի 10 »

ԵՐԵՒԱՅԻՓ ԼՈՒՍՆԻ

⊙	Ծն. Լս.	Ծնունդ. Լուսնի.
☾	Առ. քառ.	Առաջին քառորդ.
☼	Լր. Լս.	Լրումն Լուսնի.
☿	Վր. քառ.	Վերջին քառորդ.

ՀԱՅՈՑ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆՇԱՐԺ ՅԱՅՏ-
ՆԻ ՏՕՆԵՐԸ:

Օր Կաղ. Ուրբաթ Յուշիլ.	1-ին
» ԾՆՆԴԵԱՆ Զորեքշաբթի	6 »
Աւաջաւ. Բարեկ. Յուշիլարի	17 »
Սուրբ Սարգիս »	23 »
Օր ՏԵԱՌՆԸՆԴԴԱՌԱԶԻ Կիր.	14 »
Բուշ Բարեկենդան »	7 »
ԶԱՏԻԿ Մաքտի »	28 »
Օր ԱԻԵՏՄԱՆ Զորեքշաբթի	7 »
Երեման Ս. Խաչի Ապրիլի	25 »
ՀԱՄԱՐԱՐՁՈՒՄՆ Մայիսի	6 »
ՀՈԳԵԳԱԼՈՒՍՏ »	16 »
Բարեկ. Լուս. պչց. Յուշիսի	6 »
Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ »	12 »
Բարեկ. Վարդ. պչց. Յուշիսի	27 »
ՎԱՐԴԱՎԱՌ »	4 »
Բարեկ. Սբ. Ածածնի. պչ. Օգ.	8 »
ՎԵՐԱՓՈԽՈՒՄՆ Ս. Ածած. »	15 »
Բարեկենդ. Ս. Խաչի Սեպտ.	5 »

ԽԱԶՎԵՐԱՅ. Սեպտեմբերի	12 »
Բարեկ. Վարդադայ Խաչի »	19 »
Կիւտ Խաչ Հոկտեմբ.	24 »
Յիսնակայ Բարեկ. Նոյեմբ.	21 »
Սբ. Յակոբայ Բարեկ. Դեկտ.	12 »
Բարեկ. Ծննդ. պչց. Դեկ.	28 »

ԱՐԵՒԻ ԵՒ ԼՈՒՍՆՈՅ ԽԱԻԱՐՈՒՄՆԵՐԸ:

1893 Թուականին Թէկ երկու անգամ
լուսնոյ և երկու անգամ էլ արեւի խաւա-
րումներ տեղի կունենան, բայց դրան-
ցից ոչ մէնը Թիֆլիսում չի նկատուի:
Կովկասում այն էլ սեւ ծովի ափե-
րում միայն արեւի բոլորական խա-
ւարման մի մասը կը նկատուի, որը
կը պատահի Ապրիլի 4-ին 7 ժամ 34
րոպէին:

1893 թ.

„ԷՔԻՍԵՐՏԵԻ“ ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Այս տարին շատ պարարտ և առատ
կը լինի մրգերով, ցորենով, գի-
նով, և մետաքսով: Զմեռուայ սկիզբը
ցուրտ—կարկտով, մէջը տաք. վերջը
բարեխառն: Գարունը ցուրտ և անձ-
րեային մինչև յունիս ամիսը: Ամառն
անձրևներ և որոտումներ, բայց աղ-
բիւրների ջուրը պակաս կը լինին,
սորա համար եղներ շատ կը սառնեն:
Աշնանը գետերը կը յորդանան: Գե-
մոկրատեսի ասելով, հիւանդութիւն-
ներ առաջ կը գան: Աղաչենք Աստուծոն
որ մահ տարածում չլինի:

Եղիբ սակաւակեր և գինի շատ խմեր:

— 7 —

Այս տարին, ինչպէս երևում է, այ-
լազգիներից մի Թադաւոր էւր Թշնա-
միներեց կը նեղուի և մեծ նեղու-
թիւն կը քաշի, գուցէ նրանցից և մեռ-
նի հարուած ստանալով և ղենուորները
մեծ կորուստ ունենալով:

Երեւակի և մայրակների հայեցողու-
թեանը նայելով, պէտք է, որ արեւ-
նահեղ պատերազմներ լինեն. սրա
համար մարդկանց սրտերը կը նեղանան
և կը ակերեն իրանց Թադաւորից, երե-
ւում է նմանապէս, որ Թադաւորները
վառնալի մէջ կը լինեն՝ վիճ, խռովու-
թիւն և տարածայնութիւն կ'ունենան,
ինչպէս և վաճառականութեանն էլ
մեծ փրաս կը հասնի:

Սմբատ Շահազիզեան

ՈՒՂԵՐ 2*)

Յարգելի Սմբատ Շահազիզեանի —
երեսնամեայ գործունէութեան — յորե-
լեանի յիշատակին:

Խանանդա — վարժ ապիտիդ,
Արժանավուր — բանաստիղծիդ,
Հայուց ազկի — վառ գրողիդ,
Սառն աշխրջում — Ղարիբ — բլբուլ
Սումբաթ — աղիս — Շահ — Ազիզիդ:

Շնուղքումիմ Գիդ, Քու եարսուն տա-
րուայ,

*) Այս ուղերձը ոսկեզօծ և փառա-
կազմ 1892 թ. մեր կազմած «Պատկե-
րազարդ» օրափոյսի մէջ դրած ուղար-
կեցինք յօբլեարէն յիշատակ: Ծ. Աշխ.

Անգլին ամակդ խնդճ աղիկդ համայ,
Հաղաթի զալմիդ գալված դալթրիդ,
Բնձսկս փարվննիւր շատին համաշայ:

Գողա՛լ, շատ ապրիս, հոգով զօրանաս,
Հայ-քեսիւր խալխիս ցաւնէլ իմանաս,
Վաւնցուր ձկնոնիդ վիշտընսն դրած,
Էտթաւը դրեւրով ջէր միդ շատ լուս տաս:

Քամբաղա վաթանդ կոսրօտ համաշայ,
Գուրծքին ու տխին Քիզդէս վուրդ-
կերանց,
Համա էդ հեռու ցլտատար երկրում,
Հերիքէ տանջուիս իմ Աարիւր-բլբուլ:

Էսէնց շատ տարիք դուքան ու կեհան,
Շատ գլուխ-քալէք խտակ կու չորնանօ
Մադրամ ծլիւղ ճղիւրնիւրք կուտան,
Շարմաղ դրածնիւրդ անջինջ կու մեան:

Չունիմ Քիզ նման խուռը դիտուծին,
Վուչէլ զալամիդ, դանձ, հարստուծինօ

Վուր տամ թանդադին, թաւաղայ Դա-
դիտ,
Յատուկ յիշատակ, Քու քաշած ջափիւ:

Մէ իմ դաւթարս էլ էս օրացուցս է,
Գօգրեմէս վչացածս էլ էս Քու գովքնէ,
Վունցոր թալաղայ, բխած սրտէմէս,
Խնթրիմ հօլլաւտար կարթայ՝ ընթունէ:

ՓԱՎԱՆ

Մարտի 3-ին Թիֆլիս:

ՅՈՒՆՎԱՐ

31 ՕՐ

- 1 Ուր. քչ. 3. օր Ծննդեան պա- 25
հոց: Տարեմուտ և Կաղանդ. եւս
Ռ. որոց և Տօն Անուանակոչու-
թեան Տեառն և Տ. Բարսեղի
Հայրապետին Կեսարիոյ:
- 2 Շբ. քչ. 4. օր Ծննդեան պահոց: 26
Աբգն. Բարսեղի Հայրապետին և
եղբօրն իւրին Գրիգորի Նիւսա-
ցւոյն, Սեղբեստրոսի Հառվմայ
Հայրապետին և Աբբայ Եփրեմի
Խորին Ասորւոյ:
- 3 Կիր. քչ. 5. օր Ծննդ. պհց: 27
4 Բշ. քչ. 6. օր Ծննդ. պահոց: 28
5 Գշ. քչ. Ճրագալոյց Ծննդեան: 29
Նաւակառիք: Երեկոյ. զկնի պա-
տար. նախատօնակ. (մինչև ամ-
սոյս 14 ամեն երեկ. նախատ.): Ռ.
Ճրագալոյց ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԱՅՏՆՈՒ-
ԹԵԱՆ:

ՅՈՒՆՎԱՐ

- 6 Կշ. քչ. ՏՕՆ ԾՆՆԴԵԱՆ ԵՒ 30
ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՐՆ մերոյ Յսի
Թսի: Զրօրհնէք: Ուտիք է մեզ
անմիջոց ութ օր: Ռ. Մկրտու-
թիւն Տեառն:
- ☉ Ծն. լս. 4 ժ. 27 ր. առ.
Պարզ և սարնաճանի:
- 7 Եշ. քչ. 2. օր Ծննդեան: Յի- 1
շատակ մեռելոց: Ռ. Ս. Յովհան-
նու Կարապետին:
- 8 Ուր. քչ. 3. օր Ծննդեան: 2
9 Շբ. քչ. 4. օր Ծննդեան: 3
10 Կիր. քչ. 5. օր Ծննդեան: 4
☀ Արեգ. 'ի Զրհոսն մտանէ 10
ժ. 56 ր. առ.
- 11 Բշ. քչ. 6. օր Ծննդեան: 5
12 Գշ. քչ. 7. օր Ծննդեան: 6
13 Կշ. քչ. 8. օր Ծննդեան: ՏՕՆ 7
ԱՆՈՒԱՆԱԿՈԶՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ:
Յերեկոյեան նախատօնակ:
Յ Առ. քռ. լս. 9 ժ. 26 ր. առ.
Անհագրաբ էլանով:

0	ՅՈՒՆՎԱՐ	1.
14	Եշ. Դ. Տօն ծննդեան Ս. Յով- հաննու Կարապետին: Ռ. Տօն Ս. Կուսին նուեիա:	8
15	Ուր. Դ. Պահք:	9
16	Շք. Դ. Սըցն. Պատրոսի Հայրա- պետին, Վլասայ եպիս. և Սըբ- սողոմայ տարկապետին:	10
17	* Կիր. Բ. 2. Կիր. զկնի Ծնն- դեան: Բարեկենդան Առաջա- ւորաց պահոց:	11
18	Բշ. Բ. 1. օր Առաջաւ. պահոց:	12
19	Գշ. Բ. 2. օր Առաջաւ. պահոց:	13
20	Դշ. Բ. 3. օր Առաջաւ. պահոց:	14
	⊕ Լր. լս. 5 Ժ. 10 լոպ. առ. Ձեռնադրան և գնդապետ:	
21	Եշ. Դ. 4. օր Առաջաւ. պահոց:	15
22	Ուր. Դ. 5. օր Առաջաւ. պահոց:	16
	Յիշատակ Յօնանու մարգարէին:	
23	Շք. Դ. Սըբոյն Սարգսի զօրա- վարին և սրբոյ նորա Մարտի- րոսի և չորեքտասան զինուո- րացն: Հանգիսաւոր օր ուխտի Ս. Սարգիս եկեղեցւոյն Թիֆլիզոյ:	17

0	ՅՈՒՆՎԱՐ	1.
24	* Կիր. Դ. 3. Կիր. զկնի Ծնն- դեան:	18
25	Բշ. Բ. Սըբոյն Ատովմեանց զօ- րավարացն:	19
26	Գշ. Բ. Սըբոյն Սուքիասեանց վկայիցն:	20
27	Դշ. Բ. Պահք:	21
	⊕ Վր. քա. լս. 11 Ժ. 11ր. եր. Խառն եղանակ:	
28	Եշ. Դ. Սըբոյն Ոսկեանց քահա- նայիցն:	22
29	Ուր. Դ. Պահք:	23
30	Շք. Դ. Սըբոյն ՍՍ. ՀԱ. ԿԱ. Յ ՊԱՐ. ԹԵԽԻ Հայրապետին մերոյ:	24
31	* Կիր. Դ. 4. Կիր. զկնի Ծնն- դեան:	25
	Այս ամսուայ մէկից մինչև 31-ը օրն աւելացել է 1 Ժ. 52 լոպէ:	

ՓԵՏՐՎԱՐ

29 ՕՐ

1 Բշ. ա. Սբ. Մարկոսի եպիս- 26
կոպոսին, Պիոնի քհն. Կիւրղի և
Բենիամինի սարկաւադացն և Ս.
վկայիցն Աբղլմէհի, Արմզդա-
նայ և Սայենի:

2 Գշ. Բն. Սրբոց ՂԵՒՈՆԴԵԱՆՑ 27
քահանայիցն: Ռ. Տեառնընդա-
ռաջ:

3 Դշ. Բի. Պահք: 28

4 ✠ Եշ. Բն. Սրբոց ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ 29
զօրավարացն մերոց և 1036 վկա-
յիցն որք անկան ի մեծ պատե-
րազմին: Տօն ազգային և Յիշա-
տակ մեռելոց:

☉ Ծն. լս. 7 ժ. 16 ր. եր.
Զնորոհան իրանախ:

5 Ուր. Բի. Պահք: 1

6 Շբ. Դն. Սբ. Կ. Պօլսոյ Ս. Ժո 2
ղովոյ 150 հայրապետացն: (Զկնի
երեկոյիան ժամասացութեան

ՓԵՏՐՎԱՐ

ծածկեսցի սեղանն վարադու-
րաւ յիշատակ արտաքսման Աղա-
մայ ի դրախտէն):

7 ✠ Կիր. Դն. Բուռն-Բարեկենդան: 3

☼ Արեգ. ի Զուին մտանէ 1 ժ.
51 րոպ. առաւ.

8 Բշ. ա. 1. օր մեծի պահոց: 4

9 Գշ. ա. 2. օր մեծի պահոց: 5

10 Դշ. Բն. 3. օր մեծի պահոց: 6

11 Եշ. Բի. 4. օր մեծի պահոց: 7

Յ Առ. քա. լս. 5 ժ. 13 ր. եր.
Դարնալանի հոգեբ:

12 Ուր. Բն. 5. օր մեծի պահոց: 8

13 Շբ. Դն. 6. օր մեծի պահոց: Սբ. Են 9
Թէոդորոսի զօրավարին: Եւս Ռու-

սաց: Յերեկոյեան նախատօնակ:

14 ✠ Կիր. Դն. 7. օր մեծի պահոց: 10

Բ. Կիրակի Քառասնորդական պա-
հոց: ՏԵՍՈՒՆԸՆԴԱՌԱՋ:

15 Բշ. Դն. 8. օր մեծի պահոց: 11

16 Գշ. ա. 9. օր մեծի պահոց: 12

17 Դշ. ա. 10. օր մեծի պահոց: 13

0	ՓԵՏՐՎԱՐ	Լ
18	ԵԶ. ԲՅ. 11. օր մեծի պահոց: ⊗ Լը. լս. 7 Ժ. 2 ր. երեկ. Զեպարան հոգեբ:	14
19	Ուր. ԲԿ. 12. օր մեծի պահոց:	15
20	ՇԵ. ԲՅ. 13. օր մեծի պահոց: Սբյն. Կիւրղի Երուսաղէմայ Հայ- րապետին և յիւս Կիւրղի եպ. և մօրն նորա Աննայի:	16
21	✠ Կիր. ԲԿ. 14. օր մեծի պահոց: Գ. Կիր. Քառասնորդ. պահոց: (Անառակին):	17
22	ԲԶ. ԴՅ. 15. օր մեծի պահոց:	18
23	ԿԶ. ԴԿ. 16. օր մեծի պահոց:	19
24	ԴԶ. ԵԿ. 17. օր մեծի պահոց:	20
25	ԵԶ. ԵԿ. 18. օր մեծի պահոց:	21
26	Ուր. ԲՅ. 19. օր մեծի պահոց: Ծնունդ. Ն. Կ. Մ. Կայսեր Ռու- սաց Աղէքսանդր Գ.-ի: ⊗ Վր. քա. լս. 8 Ժ. 13 ր. եր Խառն և ցրտաշունչ ժրբի:	22
27	ՇԵ. ԲԿ. 20. օր մեծի պահոց: Սբյն. Յովհաննու Երուսաղէմայ Հայ-	23

0	ՓԵՏՐՎԱՐ	Լ
	րապետին և Ս. Հայրապետացն մերոց Յովհաննու Սճնեցւոյն, Յովհաննու Որոտնեցւոյն և Գրի- գորի Տաթևացւոյն:	
28	✠ Կիր. ԲՅ. 21 օր. մեծի պահոց: Դ. Կիր. Քառասնորդ. պահոց. (Տնտեսին):	24
	Այս ամսուայ 1-ից մինչև 28-ը օրն աւելացել է 1 Ժ. 52 րոպէ:	

Մ Ա Ր Տ

31 ՕՐ

- 1 Բշ. ԳՆ. 22. օր մեծի պահոց: 25
 2 Գշ. ԴՆ. 23. օր մեծի պահոց: 26
 Գահակալութ. Ն. Կ. Մ. Կայսեր
 Ռուսաց Աղէքսանդր Գ-ի:
 3 Դշ. ԴՆ. 24. օր մեծի պահոց: 27
 (Միջինք):
 4 Եշ. ԵՆ. 25. օր մեծի պահոց: 28
 5 Ուր. ԵՆ. 26. օր մեծի պահոց: 29
 6 Շբ. ԲՆ. 27. օր մեծի պահոց: 1
 Սբ. Մանկացն Քառասնից, որք
 ի Սեբաստիա կատարեցան:
 ☉ Ծն. լւ. 7 Ժ. 33 ր. առաւ.
 Խնայւմ և յնախաճ եղանակ:
 7 ✕ Կեր. ԲՆ. 28. օր մեծի պահոց: 2
 Ե. Կեր. Քառասնորդ. պահոց:
 (Գառաւորին):
 8 Բշ. ԳՆ. 29. օր մեծի պահոց: 3
 ☼ Սրեգ. ի Խոյն մտանէ 1 Ժ.
 28 ըոպ. առ. Գարնանամուտ և
 Հոսար: Տիւ և գիշեր Հաւասար:

- 9 Գշ. ԴՆ. 30. օր մեծի պահոց: 4
 10 Դշ. ԴՆ. 31. օր մեծի պահոց: 5
 11 Եշ. ԵՆ. 32. օր մեծի պահոց: 6
 12 Ուր. ԵՆ. 33. օր մեծի պահոց: 7
 Յերեկոյեան նախաօրեակ:
 13 ✕ Շբ. ԲՆ. 34. օր մեծի պահոց: 8
 Սրբոյն Գրիգորի մերոյ ԼՈՒՍՍ-
 ԻՈՐՁԻՆ, սոսկալի չարչարանացի.
 և մտին ի Վերապն:
 ☉ Առ. լւ. 0 Ժ. 33 ր. առ.
 Մնայել եղանակ:
 14 ✕ Կեր. ԲՆ. 35. օր մեծի պահոց: 9
 Զ. Կեր. Քառասնորդական պա-
 հոց: (Գառաւորն):
 15 Բշ. ԳՆ. 36. օր մեծի պահոց: 10
 16 Գշ. ԴՆ. 37. օր մեծի պահոց: 11
 17 Դշ. ԵՆ. 38. օր մեծի պահոց: 12
 18 Եշ. ԴՆ. 39. օր մեծի պահոց: 13
 19 Ուր. ԴՆ. 40. օր մեծի պահոց: 14
 20 Շբ. ԲՆ. 41. օր մեծի պահոց: 15
 Յիշատակ Ղազարու Յարութեան:
 ☉ Լր. լւ. 10 Ժ. 17 ր. առ.
 Փոփոխութեան և խնայել եղանակ:

0	Մ Ա Ր Տ	Լ
21	✠ Կիր. ալ. է. Կիր. ԾԱՂԿԱ- ԶԱՐԳ: Եւս Ռուսաց: Յերեկո- յեան Դռնաբացէք:	16
22	Աւագ-Երկուշաբթի ԲՅ.	17
23	Աւագ-Երեքշաբթի ԲԿ.	18
24	Աւագ-Չորեքշաբթի ԲՅ.	19
25	✠ Աւագ-Հինգշաբթի ԲԿ. ՅԻ- ՇԱՏԱԿ ՈՏՆԱԼՈՒԱՅԻ: Ռուսաց Աւետուին:	20
26	Աւագ-Ուրբաթ ԴՅ. Յիշատակ Չարչարանաց և Խաչելութեան Տեառն մերոյ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍ- ՏՈՍԻ:	21
27	Աւագ-Շաբաթ ԴԿ. Ճրագալոյց Յարութեան: Նաւակատիկ: Յե- րեկոյեան զկնի պատարագի նա- խատօնակ:	22
28	✠ Կիր. ալ. ԶԱՏԻԿ: (Յարու- թիւն Քրիստոսի): Ուտիք է մեզ անմիջոց մինչև Համբարձումն: Եւս Ռուսաց, որոց ուտիք է մին- չև ցնոր-Կիրակիէ: Ք Վր. քո. լս. 2 Ժ. 35 ր. եր. Գարնանայն Ժոգոթայն Էպանալ:	23

0	Մ Ա Ր Տ	Լ
29	✠ ԲՅ. ալ. 2. օր Զատիկի: Յիշա- տակ մեռելոց:	24
30	✠ ԴՅ. ԲՅ. 3. օր Զատիկի:	25
31	ԴՅ. ԲԿ. 4. օր Զատիկի:	26
Այս ամսոյ 1-ից մինչև 31-ը օրն աւելացել է 2 Ժ. 10 րոպէ:		

Ա Պ Ր Ի Լ

30 ՕՐ

- 1 ԵՂ. ԳՅ. 5. օր Զատիկի: 27
 2 Ուր. ԳՅ. 6. օր Զատիկի: 28
 3 Շը. ԴՅ. 7. օր Զատիկի: Յիշա- 29
 տակ զխառման Սրբոյն Յովհան-
 նու Մկրտչի:
 4 ✠ Կիր. ԴՅ. Բ. Կիր. 8. օր Զատ- 30
 կի: Նոր Կիւրակէ: (Կրկնազատիկ):
 ☉ Ծն. լս. 5 Ժ. 34 ր. երեկ.
 Պարզ եղանակ:
 5 Բշ. աչ. 9. օր Յինանց: 1
 6 Գշ. աչ. 10. օր Յինանց: Յերե- 2
 կոյեան նախատօնակ:
 7 ✠ Դշ. ԲՅ. 11 օր Յինանց: ՏՕՆ 3
 ԱԻԵՏՄԱՆ Սրբոյ կուսին ՄԱ-
 ՐԻԱՄՈՒ:
 8 Եշ. ԲՅ. 12. օր Յինանց: 4
 ☉ Արեգ. ի Յուլն մտանէ 1 Ժ.
 16 րոպէ Երեկ.
 9 Ուր. ԳՅ. 13. օր Յինանց: 5

Ա Պ Ր Ի Լ

- 10 Շը. ԳՅ. 14. օր Յինանց: 6
 11 ✠ Կիր. ԴՅ. 15. օր Յինանց: Աշ- 7
 խարՀամաւորան Կիւրակէ (Կա-
 նանչ Կիրակէ): Հանդիսաւոր օր
 ուխտի Մողեւոյ Ա. Գէորգ եկե-
 ղեցւոյն Յիսիսայ:
 ☉ Առ. քո. լս. 8 Ժ. 25 ր. եր.
 Գարնաշին լճի եղանակ:
 12 Բշ. ԴՅ. 16. օր Յինանց: 8
 13 Գշ. աչ. 17. օր Յինանց: 9
 14 Դշ. աչ. 18. օր Յինանց: 10
 15 Եշ. ԲՅ. 19. օր Յինանց: 11
 16 Ուր. ԲՅ. 20. օր Յինանց: 12
 17 Շը. ԳՅ. 21. օր Յինանց: 13
 18 ✠ Կիր. ԳՅ. 22. օր Յինանց: Դ. 14
 Կիր. (Կարմիր-Կիրակէ):
 19 Բշ. ԴՅ. 23. օր Յինանց: 15
 ☉ Լը. լս. 2 Ժ. 22 ր. առաւ.
 Անշրեալ եղանակ:
 20 Գշ. ԴՅ. 24. օր Յինանց: 16
 21 Դշ. աչ. 25. օր Յինանց: 17
 22 Եշ. աչ. 26. օր Յինանց: 18
 23 Ուր. ԲՅ. 27. օր Յինանց: 19

- 24 ՇԸ. ԲԻ. 28. օր Յինանց: 20
 25 ✠ ԿԻՐ. ԲԻ. 29. օր Յինանց: Ե. 21
 ԿԻՐ. Տօն Երևման Ա. Խաչի:
 26 ԲԶ. ԲԻ. 30. օր Յինանց: 22
 27 ԳԶ. ԴԶ. 31. օր Յինանց: 23
- Շ ՎԸ. քո լս 3 Ժ. 24 ր. առ.
 Զատարձակ է կանախ:
- 28 ԴԶ. ԴԻ. 32. օր Յինանց: 24
 29 ԵԶ. ա. 33. օր Յինանց: 25
 30 Ուր: ա. 34. օր Յինանց: 26

Այս ամսուայ 1-ից մինչև 30-ը
 օրն առեւացել է 2 Ժ. 4 րոպէ.

- 1 ՇԸ. ԲԶ. 35. օր Յինանց: 27
 2 ✠ ԿԻՐ. ԲԻ. 36. օր Յինանց: 28
 Զ. ԿԻՐ.
 3 ԲԶ. ԲԻ. 37. օր Յինանց: 29
 4 ԳԶ. ԴԶ. 38. օր Յինանց: 1
- ☉ Ծն. լս. 1 Ժ. 46 ր. առ.
 Առջիկ:
- 5 ԴԶ. ԴԶ. 39. օր Յինանց: 2
 6 ✠ ԵԶ. ԴԻ. 40. օր Յինանց: 3
 ՀԱՄԱՐԱՐՁՈՒՄՆ ԲՐԻՍՏՈՍԻ. Եւս
 Ռուսաց: Հանդիսաւոր օր ուխ-
 տի Ա. Գէորգ. Եկեղ. Թէլէթ դիւ-
 ղի—մերձ է Տփլիս:
- 7 Ուր. ա. 41. օր Յինանց: 4
 8 ՇԸ. ա. 42. օր Յինանց: 5
 9 ✠ ԿԻՐ. ԲԶ. 43. օր Յինանց: 6
 Ե. Կիւրակէ: Երկրորդ Ծաղկա-
 զարդ:
 ☉ Արեգ. ի Երկուորեակն մտա-
 նէ 1 Ժ. 4 րոպէ:

0	Մ Ա Յ Ի Ս	Լ
10	Բշ. ք. 44. օր Յինանց:	7
	Յ Առ. ք. 5 ժ. 51 ր. եր. Փոփոխութիւն եղանակ:	
11	Գշ. ք. 45. օր Յինանց:	8
12	Դշ. ք. 46. օր Յինանց:	9
13	Եշ. ք. 47. օր Յինանց:	10
14	Ուր. ք. 48. օր Յինանց:	11
15	Շք. ք. 49. օր Յինանց: Վերջ Յինանց: Թագադրութիւն Ն. Կ. Մ. Սգոստաւի. Ռ. Կայսեր Աղէք- սանդըր Գ.-ի և Կայսերուհւոյ Մարիայ Յէօգորովնայի:	12
16	✠ Կիր. ք. Բիսնէրորդ օր Ի Զատիէն: ՀՈՒՆԳԱՆՈՒՍՏ (Պէն- տեկոստէ): Եւս Ռուսաց: Բարե- կենդան եղիական պաշտոյ:	13
17	Բշ. ք. 2. օր Հոգեգ. Պահ.ք:	14
18	Դշ. ք. 3. օր Հոգեգ. Պահ.ք:	15
	⊕ Լր. լս. 6 ժ. 22 ր. երեկ. Խառն ! զանակ:	
19	Դշ. ք. 4. օր Հոգեգ. Պահ.ք:	16
20	Եշ. ք. 5. օր Հոգեգ. Պահ.ք:	17

0	Մ Ա Յ Ի Ս	Լ
21	Ուր. ք. 6. օր Հոգեգ. Պահ.ք:	18
22	Շք. ք. 7. օր Հոգեգ.	19
23	✠ Կիր. ք. Ա. Կիր. Յարու- թեան: (Յիշատակ եղիայի Մար- գարէին): Առաջին պսակ: Հար- սանիք: Յերեկ. նախատօնակ: Հանդիսաւոր օր ուխտի Շղին- դիս զիւղի Սուրբ Աստուածածին եկեղ. ձերձ Ի Թիֆլիս:	20
24	Բշ. ք. Սք. Կուսանացն Հռիփ- սիմոնց: Յերեկոյեան նախա- տօնակ:	21
25	Գշ. ք. Սք. Կուսանացն Գա- յեանեանց:	22
26	Դշ. ք. Պահ.ք: Յերեկոյեան նա- խատօնակ:	23
	⊕ Վր. ք. լս. 4 ժ. 43 ր. եր. Զով եղանակ:	
27	Եշ. ք. Սք. Յովհաննու Կա- րապետին և Աթանազինէ եղիս- կոպոսին:	24
28	Ուր. ք. Պահ.ք: Յերեկոյեան նախատօնակ:	25

29 ✠ Շք. ԴՅ. Մբոյն ԳՐԻԳՈՐԻ 26
ԼՈՒՍՍԻՈՐՉԻՆ մերոյ—ԵԼՆ Ե ՎԵ-
րապէն:

30 ✠ ԿԵՐ. Գ. Բ. ԿԵՐ. զԿՆԻ ՀՈԳ. 27
ՏՕՆ ԿԱԹՈՒՂԻԿԵՍ ՍՐԲՈՅ ԵՁ-
ՄԻԱԾՆԻ: (Կատարի Հանդէս յա-
մենայն եկեղեցեա Հայաստա-
նեայց): Հարսանիք:

31 ԲԶ. ԴՅ. Սբց. միցն. ԲԵԹՂԷՀԷ- 28
մի, Ակակիոսի վկային, Մովսի-
մայ քահանային և Կոնստան-
տինոսի զինաւորին:

Այս ամսուայ 1-եց մինչև 31-ը
օրն աւելացել է 1 Ժ. 17 րոպէ:

1 ԳԶ. ԴՅ. Սբց. ԿՈՒՍԱՆԱԳՆ ՆՈՒ- 29
նեայ և Մանեայ:

2 ԴԶ. ԴՅ. Պահք: 30

☉ ԾՆ. ԼՍ. 8 Ժ. 50 ր. երեկ.
Բարեխառն եղանակ:

3 ԵԶ. ԲԻ. Սբց. ԻԶԽԱՆԱԳՆ Սա- 1
հակայ և Յովսէփայ և Ս. վկա-
յիցն Սարգսի և Բազոսի:

4 Ուր. ԳՅ. Պահք: 2

5 Շք. ԳԻ. Սբոյն ՆԵՐՍԷՍԻ ՄԵԾԻ 3
Հայրապետին մերոյ և Խաղայ
Եպիսկոպոսին:

6 ✠ ԿԵՐ. ԴՅ. Գ. ԿԵՐ. զԿՆԻ ՀՈ- 4
գեդ. Բարեկենդան Ս. Լուսա-
ւորչի պահոց:

7 ԲԶ. ԴՅ. Պահք: Սբցն. Եպիփա- 5
նու Կիպրացւոյն, Բաբելայ Հայ-
րապ. և 3 աշակերտաց նորին:

8 ԳԶ. ԴՅ. Պահք: Սբցն. Կոստան- 6
դէանոսի Թադաւորին և մօրն

0	Յ Ո Ւ Ն Ի Ս	Լ
	նորա չեղինէի:	
9	ԴՅ. ալ. Պա՛հք ☼ Արեգ. է Խեցգետինն մտանէ 9 ժ. 8 ր. առաւ. Ամառւնամուտ և արեւադարձ, ցերեկն սկսանի կարճանալ, իսկ գիշերը երկարել:	7
	Ս. Առ. քա. 5 ժ. 37 ր. առ. Շոգ եղանակ:	
10	ԵՅ. քն. Պա՛հք: Սբցն. Թէոդէ- տոնի Գաղատայոյն, Թալիլեայ բժշկին և 7 կուսանացն, որք է յԱնկիւրեայ կատարեցան:	8
11	Ուր. քն. Պա՛հք: Յերեկոյեան նախատօնակ:	9
12	Ք Շբ. քն. Գիւտ Նշխարացն Սբբոյն Գրիգորի մերոյ Լուսա- ւորչին:	10
13	Ք Կիր. քն. Դ. Կեր. զինի Հո- դեգ. Հարսանիք:	11
14	ԲՅ. քն. Սբց. Վկայիցն Անտո- նիոսի, Թէոփիլոսի, Անիքոսի և Փոտինոսի:	12

21042

0	Յ Ո Ւ Ն Ի Ս	Լ
15	ԳՅ. քն. Սբցն. Դանիէլի Մար- գարէին և երից մանկանցն Սեդ- բակայ, Միսակայ և Աբեղեադովի	13
16	ԴՅ. ալ. Պա՛հք:	14
17	ԵՅ. ալ. Սբբոյ Թարգմանչացն մերոյ ՍՍՀՍԿՍՅ և ՄԵՍՐՈՊՍՅ: ☼ Լր. լս. 9 ժ. 25 ր. առաւ. Փոփոխան եղանակ:	15
18	Ուր. քն. Պա՛հք:	16
19	Շբ. քն. Սբցն. Տրդատայ Թա- ղաւորին մերոյ և Աշխէն տիկ- նոցն և Խոսրովադիստոյն: Յե- րեկոյեան նախատօնակ:	17
20	Ք Կիր. քն. 5. զինի Հոդ. Գիւտ- Տփոյ Սբ. Աստուածածնի: Հար- սանիք:	18
21	ԲՅ. քն. Սբցն. Կալիստրատոսի և 49 Վկայիցն և Ղուկիանոսի քահանային:	19
22	ԴՅ. քն. Սբցն. Չաքաբխայի մար- գարէին:	20
23	ԴՅ. քն. Պա՛հք:	21
24	ԵՅ. ալ. Սբբոյն Եղիսէի Մար- գարէին:	22

25 Ուր. ալ. Պահք: 23

Ե Վր. քա. 1 ժ. 5 ր. առաւ.
Բարդուղիմէոսի Երեմիայի Երեմիայի Երեմիայի

26 Շք. քն. Սրբոց Երկոտասանից 24
Սաաքելոցն Բրիտանիոյ և Պօղոսի
Երեմիայի և Սաաքելոյն:

27 ✠ Կիր. քն. 6. զինի Հոգեգ. 25
Բարեկենդան Վարդապետի պա-
հոց:

28 Բշ. քն. 1. օր պահոց Վարդապ. 26

29 Դշ. քն. 2. օր պահոց Վարդապ. 27
Ռուս. Սրբոց Սաաքելոցն Պետ-
րոսի և Պօղոսի:

30 Դշ. քն. 3. օր պահոց Վարդ. 28

Այս ամսուայ 1-ից մինչև 30-ը
օրը պահասել է 1 ժ. 24 րոպէ:

31 Օր

1 Եշ. քն. 4. օր պահոց Վարդ. 29

☉ Ծն. լս. 3 ժ. 47 ր. Երեմի.
Փարսիական Եղանակ:

2 Ուր. ալ. 5. օր պահոց Վարդ. 1

3 Շք. ալ. Յիշատակ Տապանակին
Հնոյ և Տօն նորոյս Սբ. Եկեղեց
ւոյ: Նաւահատիք:

4 ✠ Կիր. քն. ՎԱՐԴԱՎԱՌ: Մի- 3
ջոց ուսիք է Հինգ շաբաթ: Մե-
ծահանդէս օր ուխտի Մշոյ Ս.
Կարապետ վանքի և Տիկնիսայ Ս.
Կարապետ Եկեղեցւոյն:

5 ✠ Բշ. քն. 2 օր Վարդապետի: 4
Յիշատակ մեռելոց: Մեծահան-
դէս օր ուխտի Ծերանաւորի Ս.
Ստուածածին Եկեղեցւոյն Տիկ-
նիսայ - (Կրծանիսի):

6 Դշ. քն. 3. օր Վարդապետի: 5

7 Դշ. քն. Պահք: 6

8 Եշ. քն. Սրբոյն Եսայիայ մար- 7

դարէին:

9 Յ Առ. քո. լս. 8 ժ. 2 ր. եր. 8
Շագ ե խորն օրեր:

10 Ուր. քի. Պահք: Յերեկոյեան 9
նախատօնակ:

11 Շք. աչ. Սրբոյն ԹԱԴԻՍՍԻ Առա- 10
քելոյն և Ս. Սանդիստոյ կուսին:

✠ Կիր. աչ. 2. Կիր. զկնի Վարդաւառի:

☀ Արեգ. ի Առիւծն մտանէ 8 ժ. 35 ըոպէ:

12 Բշ. քի. Սրբոյն Կիպրիանոսի 11
Եպիսկոպոսին և 45 վկայիցն և Սրբ. կուսանացն Յուստիանեայ, Եփեսիայ և Քրիստինեայ:

13 Գշ. քի. Սրբոյն Աթանաղինեայ 12
Եպիսկոպոսին և տասն աշակերտաց և հինգ վկայիցն:

14 Դշ. քի. Պահք: 13

15 Եշ. քի. Սրբ. Նախահարցն Աղա- 14
մայ, Աբէլի, Սեթայ, Ենովքայ, Ենովսայ, Նոյի, Մեղքիսեդեկի, Աբրահամու, Իսահակայ, Յովսէ-

փայ, Յակոբայ, Մովսիսի, Ահարոնի, Եղիազարու, Յիսուայ, Սամուէլի, Սամիսոնի Յեփթայեայ, Բաբական, Գեղէօնի և այլոց Սրբ. Նախահարցն:

16 Ուր. քի. Պահք: 15

☉ Լ. լս. 11 ժ. 9 ր. երեկ. Անյրև րեգ րեգ խորհար:

17 Շք. քի. Սրբոյ որդւոց և Թո- 16
ռանց Սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին մերոյ, Արիստակէսի, Վրթ-
թանէսի, Յուսկանն, Գրիգորիսի և Դանիէլի:

18 ✠ Կիր. աչ. 3. Կիր. զկնի Վարդ. 17

19 Բշ. աչ. Սրբոյ Մակաբայեցւոցն, 18
Եղիազարու քահանային, Շամու-
նեայ և Էօթն որդւոց նորա:

20 Գշ. քի. Սրբոյ երկոտասանից 19
մարգարէիցն, Ուսեայ, Ամուսայ, Միքիայ, Յովելեայ, Աբդիու, Նա-
ւումայ, Ամբակումայ, Յօնանու,
Սովոնիայ, Անդեայ, Զաքարիայ և Մաղաքիայ:

- 21 ԴԶ. ԲԻ. Պաճք: 20
 22 ԵԶ. ԲԻ. Սըբոյն Սոփիայ և Երեյ 21
 զստերացն, Պիստոսի, Ելպիսի և
 Ագապի:
 Ռուս. Ս. Մաքիամու Մագդաղի-
 նացւոյն: Անուանակոչութիւն
 Ն. Կ. Մ. Կայսերուհւոյ Ռուսաց
 Մաքիայ Յէօդորոֆայի:
 23 Ուր. ԲԻ. Պաճք: 22
 24 ՇԲ. ԴԻ. Ս. Անտոնի ճգնաւորին: 23
 Ս. Վ. քն. լս. 7 Ժ. 23 ր. առաւ.
 Փոփոխան Բայց Դժ
 25 Զ. Կիւր. ԴԻ. Դ. Կիւր. զինի վար- 24
 զաւառի:
 26 ԲԶ. ԲԻ. Սըցն. Թէոդոսի Թա- 25
 զաւորին և Սցն. Եփեսոսի:
 27 ԴԶ. ԲԻ. Սըցն. Կիւրակոսի և Մօրն 26
 նորա Յուդիտայի:
 28 ԴԶ. ԲԻ. Պաճք: 27
 29 ԵԶ. ԲԻ. Սըցն. Վաչանայ Գողթ- 28
 նացւոյն և Սըց. վիպիցն Գոր-
 ղիոսի, Պօղիքատի և Գրեգորիսի:
 30 Ուր. ԲԻ. Պաճք: 29

- Յն. լս. 11 Ժ. 47 ր. Երեկ.
 Տօթ և պարզ Եղանակ:
 31 ՇԲ. ԲԻ. Սըբոյն Հայրապետացն 30
 Աթանասի և Կիւրղի և Գրեգորի
 Աստուածաբանին:

Այս ամսուայ 1-էջ մինչև 31-ը
 օրը պակասել է 1 Ժ. 26 րոպէ:

ՕԳՈՄՏՈՄ

31 OF

1 ✠ ԿԵՐ. ԽՅ. Ե. ԿԵՐ, ՂԼԵԼ ՎԱՐՇ 1
ԴԱՍ/ՈՐԻ:

2 ԲԶ. ԴԷ. Սբբն. Եւգրնեայ կուսին 2
 և Հօրն նորա Փիլիպպոսի, և մօրն
 Կողոբայ և երկուց եղբայն. Սեր-
 գեայ և Ասիատոնի և երկու ներ-
 քինեացն:

3 ԳԶ. Գ. Սբ. Տրխնի, Պարսա- 3
մայ և Ոնովրիտի ճգնաւորացն:

4 72. =f. 9wz.p: 4

5 ԵՂ. ԲՅ. ՍԵՅ. Եւդէնիոսի, Մա- 5
կարիոսի, Վադերիոսի, Կանդելտո-
սի և Սիլիւզասայ:

6	Πλρ. ρλ. μμζ.ρ:	6
---	-----------------	---

7 ՇԲ. 43. ՍԷԳ. Եփեսոսի Սուրբ 7
Ժողովոյն 200 Հայրապետացն:

၁) ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့်
အခြားအရေးကြီးသော အခွင့်အလမ်းများကို

8 ✠ Կիր. 4. 2. Կեր. զկենի Վար- 8
դաժառի: Բարեկենդաճ Ս. Սո-

ӨҒНУСУ

տուածածնի պաշտոյ:

9 Բշ. ԴՅ. 1. օր պէջ Ս. Ածած. 9

10 Գշ. 74. 2. օր պահց Ե. Ածած. 10

10	72. 4. 2. 6. 19	
11	72. 3. 3. or 47g U. Uδwδ.	11

☀ Արեգ. է Կոյսն մտանէ 3 ժ.

18 ըստ է: Նաւասարդ և տարե-
մուտ ըստ բուն տօմարին Հայոց
4385 և եկեղ. 1342 թուակ.

12 62. 4. 09 1799 U. U. 8. 12

13 Өзгөчө 5-орундагы Ө. Өдүндө. 13

14 Եբ. քի. Տօն Շողակաթի, Սբ. Լճ- 14

միաճնի, ըստ սկզբունքի Ս. Գրի-

գործի Լուսաւորչիւն: Նաւաւկատ.

✠ Կիր. 43. ՎԵՐԱՓՈԽՈՒՄՆ Ս.

Աստուծածնի: Եւս, Ռուսաց:

Զեհի պատարադի կատարի օրհ-

[illegible]

Երեկոյ նախառօն): Սիջոյ ու-

տիք Երեք շաբաթ: Հանդիսաւոր
 Եւսեփ Բեթլէէմի Սոց. Սոց.

Օր ուխտաի Բեթղէմի Սրբ. Աս-
տուածածին Էկեղո Տփղիսաց:

ⲙⲟⲗⲁⲃⲁⲃⲣⲏ ⲉⲗⲉⲗ. Ⲥⲓⲣⲓⲣⲏⲱⲛ:

(2) Լր. լս. 11 ժամ 42 ր. ներած.

ՕԳՈՍՏՈՍ

31 ՕՐ

- 1 Ի Կիր. Դ. Ե. Կիր. զինի վար- 1
դավառի:
- 2 Բշ. Դ. Սբ. Եւգենեայ կուսին 2
և հօրն նորա Փիլիպպոսի, և մօրն
Կղողեայ և երկուց եղբայն. Սեր-
գեայ և Ասիատոնի և երկու ներ-
քինեացն:
- 3 Գշ. Կ. Սբ. Տրիփոնի, Պարսա- 3
մայ և Ոնոփրիոսի ճգնաւորացն:
- 4 Դշ. Կ. Պահք: 4
- 5 Եշ. Բ. Սբ. Եւգենիոսի, Մա- 5
կարիոսի, Վաղերիոսի, Կանդիտո-
սի և Ալիւղասայ:
- 6 Ուր. Բ. Պահք: 6
- 7 Շբ. Բ. Սբ. Եփեսոսի Սուրբ 7
Ժողովոյն 200 հայրապետացն:
- Յ Աւ. քու. յս. 0 Ժ. 51 ր. եր.
Զոարթուի եղանակ:
- 8 Ի Կիր. Դ. Զ. Կիր. զինի վար- 8
դավառի: Բարեկենդան Ս. Աս-

ՕԳՈՍՏՈՍ

- տուածածնի պահոց:
- 9 Բշ. Դ. 1. օր պէջ Ս. Ածած. 9
- 10 Գշ. Դ. 2. օր պէջ Ս. Ածած. 10
- 11 Դշ. Կ. 3. օր պէջ Ս. Ածած. 11
- ☀ Սրեգ. Ե Կոյսն մտանէ 3 Ժ.
18 ըսպէ: Նաւասարդ և տարե-
մուտ ըստ բուն տօմարին Հայոց
1385 և եկեղ. 1342 Թուակ.
- 12 Եշ. Կ. 4. օր պէջ Ս. Ածած. 12
- 13 Ուր. Բ. 5. օր պէջ Ս. Ածած. 13
- 14 Շբ. Բ. Տօն Շողակաթի, Սբ. Եջ- 14
միածնի, ըստ անսրեանն Ս. Գրի-
գորի Լուսաւորչի: Նաւակատ.
- 15 Ի Կիր. Դ. ՎԵՐԱՓՈԽՈՒՄՆ Ս. 15
Աստուածածնի: Եւս Ռուսաց:
Զինի պատարադի կատարի օրհ-
նութիւն խաղողոյ և ինն օր ամեն,
երեկոյ նախատօն: Միջոց ու-
տիք երեք շաբաթ: Հանդիսաւոր
օր ուխտի Բեթղէհէմի Սրբ. Աս-
տուածածին եկեղ. Տիկիսայ:
- ☉ Լր. յս. 11 Ժամ 42 ր. առաւ.
Զով եղանակ:

16 ✠ Բշ. ԲԻ. 2. օր Վերափոխման: 16
Յիշատակ մեռելոց:

17 Գշ. ԴՅ. 3. օր Վերափոխման: 17

18 Դշ. ԴԻ. 4. օր Վերափոխման: 18

19 Եշ. ԿՅ. 5. օր Վերափոխման: 19

20 Ուր. ԿԻ. 6. օր Վերափոխման: 20

21 Շր. ԲՅ. 7. օր Վերափոխման: 21

22 ✠ Կիր. ԲԻ. 8. օր Վերափոխման: 22

☪ Վր. քռ. լւ. 0 Ժ. 41 ր. Կր.
Վճիւր Եղանակ:

23 Բշ. ԳՅ. 9. օր Վերափոխման: 23

24 Գշ. ԳԻ. Սրբոցն Յովակիմայ և
Սեննայի ծնողաց Ս. Աստուա-
ծածնի և Ս. Կանանցն Իւզա-
բելից:

25 Դշ. ԴՅ. ՊաՀք: 25

26 Եշ. ԴԻ. Սրբոյն Երեմիայի Մար-
գարէին: 26

27 Ուր. ԿՅ. ՊաՀք: 27

28 Շր. ԿԻ. Սրբոց Առաքելոցն Թո-
մայի, Յակոբայ և Նմաւօնի: Յե-
րեկ. Նախատօնակ:

29 ✠ Կիր. ԲՅ. Գ. Կիր. զկնի Վեր- 29

լափոխ. Գիւտ — դոսւոյ Ս. Աս-
տուածածնի:

Ռուս. Գլխատումն Ս. Յովհաննու
Կարապետին:

☪ Ծն. լւ. 10 Ժ. 4 ր. առաւ.
Բարեխառն Եղանակ:

30 Բշ. ԲԻ. Սրբն. Ստեփաննոսի Ուր- 30
նեցւոյն և Վիլայիցն Գոհարի-
նեայ, Ծամիդէսի, Տուքիկոսի և
Ռատիկոսի:

Անուանակոչութիւն Ն. Կ. Մ.
Կայսեր Ռուս. Աղէքսանդր Գ. ի:

31 Գշ. ԳՅ. Սրբոց մարգարէիցն 1
Եղեկիէլէ, Եզրէ և Զաքարիայի
Հօրն Ս. Յովհաննու. Մկրտչի:

Այս ամսուայ 1-ից մինչև 31-ը
ո՛րը պահատել է 2 Ժ. 14 րոպէ:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

30 օր

- 1 ԴՉ. ԳԻ. Պահք: 2
 2 ԵՉ. ԴՅ. Սրբայն Յովհաննու Կա- 3
 րապետին և Յորայ արդարոյն: 4
 3 Ուր. ԴԻ. Պահք: 5
 4 ՇԸ. ԿՅ. Նիկիոյ Սուրբ Ժողովոյ 6
 318 հայրապետացն: 7
 5 ✠ Կիր. ԿԻ. Դ. Կիր. զկնի Վե- 8
 րափոխման: Բարեկենդան Սուրբ 9
 Խաչի պահոց: 10
 6 ԲՉ. ԲՅ. 1. օր պահոց Խաչի: 11
 Ծ Աւ. քաւ. լս. 7 Ժ. 18 ր. առ. 12
 Սխարթալէ եղանակ: 13
 7 ԴՉ. ԳԻ. 2. օր պահոց Խաչի: 14
 Յերեկ. նախատօնակ: 15
 8 ✠ ԴՉ. ԳՅ. 3. օր պահոց Խաչի: 16
 Տօն Յննդեան Սուրբ ԱՍՏՈՒԱ- 17
 ԾԱՅՆԻՆ ՄԱՐԻԱՄԱՐԻ 'ն յԱն- 18
 նայէ: Եւս Ռուսաց: 19
 9 ԵՉ. ԳԻ. 4. օր պահոց Խաչի: 20
 10 Ուր. ԴՅ. 5. օր պահոց Խաչի: 21

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

- ☼ Արեգ. ի Կշիւ նմտանէ 1 Ժ. 2
 4 րոպէ առաւ. Աշնանամուտ և 3
 Հասարակաց-Տիւ և գիշեր Հա- 4
 ւասար: 5
 11 ՇԸ. ԴԻ. Տօն Սրբոյ եկեղեցւոյ 12
 ի նաւակաւ Ս. Խաչին: Նաւակ. 13
 12 ✠ Կիր. ԿՅ. ԽԱՉՎԵՐԱՅ: 14
 13 ✠ ԲՉ. ԿԻ. 2. օր Տօն Խաչի: 15
 Յիշատակ մեռելոց: 16
 ☼ Լր. լս. 11 Ժ. 22 ր. առաւ. 17
 Խոռ. եղանակ: 18
 14 ԴՉ. ԲՅ. 3. օր: Տօն եկեղեցւոյ: 19
 Ռուս. Խաչվերաց: 20
 15 ԴՉ. ԳԻ. 4. օր, Տօն եկեղեցւոյ: 21
 16 ԵՉ. ԳՅ. 5. օր, Տօն եկեղեցւոյ: 22
 17 Ուր. ԳԻ. 6. օր, Տօն Խաչի: 23
 18 ՇԸ. ԴՅ. 7. օր, Տօն Խաչի: 24
 19 ✠ Կիր. ԴԻ. Բ. Կիր. զկնի Սուրբ 25
 Խաչի: Բարեկենդան Վարդապ 26
 Ս. Խաչի: 27
 20 ԲՉ. ԿՅ. Պահք: Սրբոյն Մամա- 28
 սայ, Փիլիկովմօնի և Սիմօնի 29
 Սիւնակեցոյն: 30

Ե Վր. քա. լս. 0 Ժ. 18 ր. առ.
Սեպտեմբերի եղևակ:

21 Գշ. ալ. Պահք: Սրբոց կուսա-
նացն Փեփրոնեայ, Մարիանեայ
և Շուշանայ դստեր մեծին Վար-
դանայ:

22 Գշ. ԲՅ. Պահք: 23

23 Եշ. ԲԷ. Պահք: Սրբոց հայրա-
պետացն Բարդղամու, Անթիմո-
սի և Երանոսի:

24 Ուր. ԲՅ. Պահք: 25

25 Շք. ԲԷ. Սրբոցն Գէորգայ զօ-
րավարին, Ագոկատոսի և Ռոմա-
նոսի երգեցողին: Հանդիսաւոր օր

26 ուխտի Ս. Գէորգ եկ. Շահնա-
բաթ ուխտատեղ. մերձ ի Տփլիս:

27 ✠ Կիր. ԲՅ. Գ. Կիր. զկնի Ս. 27

Խաչի: Տօն Վարդայ Ս. Խաչի:

Սրբոց ուտիք է 8 շաբաթ:

27 Բշ. ԲԷ. Սրբոցն Դաւթի Դիմե-
ցւոյն և Սրբոց զկայիցն Ղամ-

բէոսի և Ղամբէուհայն:

28 Ծն. լս. 11 Ժ. 26 ր. երեկ.

Պարգայ:

28 Գշ. ալ. Սրբոցն Եւստաթէոսի 29

և կնոջ նորա Թէոփիտոսի և եր-

կուց որդւոցն և կուսանացն Եր-

մոնեայ և Նեքստափիլեայ: Յու-

նաց և Ռուսաց Տօն Ս. Գրիգո-

րի մերոյ Հայաստանեայցս Լու-

սաւորչին և Սրբ. կուսանացն

Հախփսիմեանց և Գայանեանց:

29 Գշ. ալ. Պահք: 30

30 Եշ. ԲՅ. Սրբոց իշխանացն Սա- 1

հակայ և Համադասպայ:

Այս ամսուայ 1-ից մինչև 30-ը
օրը պահատել է 2 Ժ. 14 րոպէ:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

31 ՕՐ

- 1 Ուր. Բէ. Պահ. ք. Ռուս. Պաշտ- 2
պանութիւն Ս. Աստուածածնի: 3
2 Շբ. Գ. Սրբոյն Եօթանասուն 4
և Երկու աշակերտացն Քրիս- 5
տոսի: 6
3 * Կիր. Գ. Դ. Կիր. զկնի Ս. Խաչի: 7
4 Բշ. Գ. Սրբոյն Փօկասու Հայ- 8
րապետին և Երանոսի Հետեո- 9
ղեն Առաքելոյն: 10
5 Գշ. Գ. Սրբոյ կուսանացն Թեկ-
ղի, Վարվառեայ և Պեղեղեայ: 11
6 Դշ. Գ. Պահ. ք. 12
Ս. Առաք. 2 Ժ. 19 ր. առաւ.
Աշնային Եղանակ: 13
7 Եշ. Գ. Սրբոյն Պանտալեոնի բը- 14
ժշկին, Երմողեայ քահանային և
Եւստրակետայ կուսին: 15
8 Ուր. Բ. Պահ. ք. 16
9 Շբ. Գ. Սրբոյ Թարգմանչաց 17
վարդապետացն մերոյ Մեսրո

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

- պայ, Եղիշէ, Մովսէսի քերթո-
ղին, Դաւթի անյաղթ—փիլիսո-
փային, Գրեգորի Նարեկացոյն
և Ներսիսի Կաեցյալոյն: 11
10 * Կիր. Գ. Ե. Կիր. զկնի Ս. Խաչի: 12
11 Բշ. Գ. Գիւտի նշխարաց Սբ. 13
Գրեգորի Աղուանից կաթողիկո-
սի, և սրբոյ Հարցն Թաթլոյ,
Վարոսի և Թումասու, Անտօնի
և Կրօնիգեայ և Եօթն խոտա-
ճարակացն՝ որք Յիննակնեայ
վանսն կատարեցան: 14
12 Գշ. Գ. Սբ. Առաքելոյն, Անա- 15
նիայի, Մատթէի, Բառնաբայ,
Փիլիպպոսի, Շիղայի, Յովհաննու
և Սիդիմոսի: 16
☀ Սրբ. Ի Կարիճն մտանէ
4 Ժ. 29 ր. Երեկոյեան: 17
13 Դշ. Գ. Պահ. ք. 18
☉ Լր. լս. 10 Ժ. 27 ր. առաւ.
Սառն Եղանակ: 19
14 Եշ. Գ. Սրբ. Դիոնիսիոսի Արիս- 20

28 ԵՂ. ԳՅ. Սրբոցն ՍԼԵՈՒԱՆՈՍԻ 29
ՍԵՐԱՍՏԱԳԼՈՅՆ, ԲԱՐԵԼՂԱՅ ԾԵՐՈՅՆ
Լ ՈՒԹԱՍՈՒՆ Լ ՀՈՐԱ ԱՂԱԿԵՐԱԿ
ՆՈՐԸՆ:

29 Ուր. ԳՅ. ՊաՀ.ք: 1

30 ՇԲ. ԳՅ. Սրբոցն ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ Ու- 2
ԿԵՐԵՐԱՆ ՀԱՅՐԱԿԵՐՈՒՆ:

31 Խ ԿԵՐ. ԳՅ. Լ. ԿԻՐ. զԿՆԻ Ս.ԽԱՀԻ: 3

Այս ամսուայ 1-ից մինչև 31-ը
օրը պահասել է 2 Ժ. 10 րոպէ:

1 ԲՂ. ԲՅ. Սրբոցն ՍՈՒՖԻԱՆՆՈՍԻ 4
ՀԱՌՄԱՅ ՀԱՅՐԱԿԵՐՈՒՆ Լ ՔԱՀԱ-
ՆԱՅԻԿՆ, ՍԱՐԿԱԼԱԳԱԳՆ Լ ԺՈ-
ՂՈՎՐԴՈԿ:

2 ԳՂ. ԲՅ. Սրբ. ԱԿԻՖԻՍԻՍԻԱՅ ԵԿԵ- 5
ԿՈՎ. ՅՈՎՍԷՓԻԱՅ ՔԱՀԱՆ. Այի-
ԹԱՂԱՅ ՈՍԱՐԿԱՌԱԳԸՆ Լ ՊԼԱՍՏԻ-
ՆԻ ՎԿԱՅԻՆ:

3 ԳՂ. ԳՅ. ՊաՀ.ք: 6

4 ԵՂ. ԳՅ. Սրբոց ՀԱՅՐԱԿԵՐՈՒՄՆ 7
ՄԵՐՈՒԴԱՆՈՍԻ, ԱՂԷՔՍԱՆՂՐՈՍԻ,
ՊՕՂՈՍԻ ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՂԻՆ Լ ՍՐԲՈԿ
ՆՈՍՏԱՐԱԳՆ՝ ՄԱՐԿԻՍՆՈՍԻ Լ ՄԱՐ-
ԽԻՐՈՍԻ:

Ճ Ա. ք. 8 Ժ. 44 ր. երեկ.
Մքթիւն խառն եղանակ:

5 Ուր. ԳՅ. ՊաՀ.ք: ՅԵՐԵԿ. ՆՈՒՍՏԱՌ. 8

6 ՇԲ. ԳՅ. Սրբոց ՀՐԵՂՈՒԿԱԿԵ- 9
ՄԱԳՆ ԳԱՐԵՐԷԼԻ Լ ՄԻՔԱՅԼԻ Լ
ԱՄԵՆԱՅՆ ԵՐԿՆԱՅԻՆ ՂՕՐԱԳՆ:

6	ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ	1.
7	✠ աչ. 9. Կիր. զկնի Ս. Խաչի:	10
8	Բշ. ալ. Սրբոցն Մելիտոսի Ան-	11
	տիոքայ Հայրապետին և Մինա-	
	սայ եղևոտացոյն և միւս Մե-	
	լիտոսի եպիսկ. Բուքայ քահան.	
	և Շինու սարկաւազին:	
9	Գշ. քչ. Սրբ. Դիմիտրեայ վկա-	12
	յին և Բասիլիսկոսի քահանային:	
10	Դշ. քի. Պաշ.ք:	13
	☀ Սրեգ. ի Աղեղնաւորն մտա-	
	նէ 7 ժ. 17 ր. երեկոյեան:	
11	Եշ. քչ. Սրբոցն Գուրխասայ, Սա-	14
	մուհասայ, Արքայ սարկաւա-	
	զին, Ռամանոսի միայնակեցոյն	
	Սանկանն-խոտովանողի և Հիւ-	
	սիքոսի զինաւորին:	
	☉ Լր. 10. 9 ժ. 8 ր. երեկ.	
	Ձիւն:	
12	Ուր. քի. Պաշ.ք:	15
13	Շր. քչ. Սրբ. Առաքելոցն Անդ-	16
	րէն և Փիլիպպոսի:	
14	✠ Կիր. Դի. Դ. Կիր. զկնի Ս. Խաչի:	17

6	ՆՈՅՆՄԱՐԵՐ	1.
	Ծնունդ. Ն. Կ. Մեծութեան	
	Կայսերուհւոյն Ռուսաց Մարիայ	
	Յէօդորովնայի:	
15	Բշ. աչ. Սրբոցն Անդրէի զօրա-	18
	վարին և քանակի նորին, Կալի-	
	նիկոսի և Գովիտեայ վկայեցն:	
16	Գշ. ալ. Սրբ. Անդրեանոսի և	19
	կնոջն նորա Անաստայ, Թէո-	
	դորոսի և Ելեթիւրոսի վկայեցն:	
17	Դշ. քչ. Պաշ.ք:	20
18	Եշ. քի. Սրբն. Արրաւամու և Խո-	21
	րենայ անարժաթ բժշկացն և	
	Կողմայի և Գամիանոսի,	
	☼ Վր. քա. 10. 0 ժ. 7 ր. եր.	
	Մշաթթ Բայ փոխալմո եղանակ:	
	Ուր. քչ. Պաշ.ք:	
19	Շր. քի. Տօն տմեայն սրբոց	22
20	Հնոց և նորոց Յայտեց և Անյայ-	23
	տից: Յերեկոյեան նախատօնակ:	
	✠ Կիր. Դի. Դ. Կիր. զկնի Ս.	
21	Խաչի: Տօն երեց ամաց Ընծայեց-	24
	ման ի Տաճարն Սուրբ ԱՄՏՈՒՄ.	
	ԾԱԾՆԻ: Եւս Ռուսաց: Բարեկեն-	
	դան Յիսնակի պահոց:	

- 22 Բշ. ԴԻ. 1. օր պահոց Յիսնակի: 25
 23 Դշ. ՝Յ. 2. օր պահոց Յիսնակի: 26
 24 Դշ. ՝Յ. 3. օր պահոց Յիսնակի: 27
 25 Եշ. ԲՅ. 4. օր պահոց Յիսնակի: 28
 26 Ուր. ԲԻ. 5. օր պահոց Յիսնակի: 29

⊕ Ծն. լս. 10 ժ. 3 ր. առաւ.
 Լաւն եղանակ:

- 27 Շր. ԲՅ. Սըցն. Գրիգորի Սքանչե- 30
 լադործին, Նիկողայոսի Հայրա-
 պետին և Միւսնայ եպիսկոպ.
 28 ✕ Կիր. ԲԻ. Ա. Կիր. Յիսնակի: 1
 29 Բշ. ԴՅ. Սըբոց կուսանացն Յու- 2
 լիանայ, Վասիլուհույ, Ին-
 դոսի Դովնի և Գղերեկոսի քա-
 չանային և երկուց Բիրոցն, որք
 այրեցան յեկեղ. Նիկովիդացւոց:
 30 Դշ. ԴԻ. Սըյն. Լուկիսնոսի քա- 3
 չանային և Տարադրոսի, Պրօպո-
 սի, Անդրոնիկոսի, Ունեսիմեայ և
 այլոց աշակերտացն Պօղոսի:

Այս ամսուայ 1-ից մինչև 30-ը
 օրը պահասել է 1 ժ. 10 րոպէ:

- 1 Դշ. ՝Յ. Պահք: 4
 2 Սշ. ՝Յ. Սըբոց Կղիմայ Հայրա- 5
 պետին և Բազարատայ Տուռմե-
 նայ եպիսկոպոսին:
 3 Ուր. ԲՅ. Պահք: Յերեկ. նախատ. 6
 4 Շր. ԲԻ. Սըց. Առաքելոց և առա- 7
 ջին Լուսաւորչացն մերոց ԹԱ-
 ԴԵՈՍԻ և ԲԱՐԴՈՒՂԻՄԷՈՍԻ:
 Ծ Առ. քա. 1 ժ. 21 ր. երեկ.
 Զախաւ եղանակ:
 5 ✕ Կիր. ԲՅ. Բ. Կիր. զինի Յիսն. 8
 6 Բշ. ԲԻ. Սըցն. Գեւորիոսի եպիս- 9
 կոպոսին և Մերկեւիոսի զինա-
 ւոր. Յակովբայ և Իրաւափառայ:
 7 Դշ. ԴՅ. Սըբոց Հարցն Եգիպ- 10
 տացւոցն, Պօղոսի, Պօղայ, Մա-
 կարայ, Եւաղրի, Յովհաննու Գը-
 նեցոյն, Յովհաննու կարճաչա-
 սակին, Նեղոսի, Արսէնի, Սիսիա-
 նու, Դանիէյի, Սրապիոնի, Մա-

կարիոսի, Պիմենի և այլոց սրբոց
հարցն:

8 ԴՇ. ԴԷ. Պահք: Յերեկ. նախատ. 11

9 ✠ ԵՇ. ԵՅ. Տօն Յղութեան Ս. 12
Աստուածածնի ի յԱննայէ:

☀ Արեգ. 'ի Այծեղջերն մտանէ
12 Ժամ 0 ր. երեկ. Զմեռնամուտ
և արեադարձ — յերեկն սկսանի
երկարել և գիշերն կարճանալ:

10 Ուր. ԵԷ. Պահք: 13

11 Շբ. ԲՅ. Ս. Նիկողայոսի Զմիւռ- 14
նացոյց Սքանչեւագործ Հայրա-
պետին:

☺ Լր. լւ. 7 Ժ. 36 ր. երեկ.
Խոն — և Խարն Էղանոյ:

12 ✠ Կեր. ԲԷ. Գ. Կեր. զինի Յիս- 15
նակի: Բարեկենդան Սուրբ Յա-
կովբայ պահոյց:

13 ԲՇ. ԲՅ. պահք Սրբ. Մինասայ, Եր- 16
մոգինեայ և Գրաբոսի, և կամա-
ւոր աղքատացն Յովհաննու և
Սէքսիանոսի:

14 ԴՇ. ԳԷ. պահք Սրբ. Կոռնելիո- 17
սի Հայր. և Շմաւոնի ազգակա-
նին Քրիստոսի, որ խաչեցաւ յե-
րուսաղէմ, Պողիկարսոսի հայրա-
պետին Զմեռնիոյ և սրբոց վիւ-
րիցն որք յարեւելս կատարեցան:

15 ԴՇ. ԴՅ. Պահք: 18

16 ԵՇ. ԴԷ. պահք Սրբ. Եւգրատիոսի, 19
Օգոսենտիոսի, Եւգենիոսի, Ուլրես-
տէսի և Մարգարիտի:

17 Ուր. ԵՅ. Պահք: Յերեկ. նախատ. 20

18 Շբ. ԵԷ. Սրբ. Յակոբայ Մծբնայ 21
Հայրապետին, Մարուգէի ճըդ-
նաւորին և Մելիտոսի եպիսկոպ.

☺ Առ. լւ. 2 Ժ. 17 ր. առ.
Փափարկեց և Խորն օրեր:

19 ✠ Կեր. ԲՅ. Դ. Կեր. զինի Յիսն. 22

20 ԲՇ. ԲԷ. Սրբ. Իգնատիոսի և Սդ- 23
գէի Հայրապետացն, Մարութայ
և Թէոփոմայ եպիսկոպոսացն
Թէոփայ վիւրիս և չորեք զե-
նուորացն, Բատոսի, Եւսեբի, Եւ-
տիմի, և Բասիլիդեայ:

- 21 ԳԶ. ԳՅ. Սրբոյն ԱԲԳԱՐՈՒ Նա- 25
խալկայ և անդրանիկ Թադա-
ւորին մերոյ:
- 22 ԳԶ. ԳԿ. Պաշ. ք: Յերեկ նախատ. 25
- 23 ԵԶ. ԴԶ. Սրբոյն Դաւթի մարդար 26
էին և Յակովբայ առաքելոյն:
- 24 Ուր. ԴԿ. Պաշ. ք: Յերեկ նախատ. 27
- 25 Շք. ԵԶ. Սրբոյն Ստեփաննոսի 28
Նախալկային և առաջին մար-
տիրոսին: Հանդիսաւոր օր ու խորի
Ս. Ստեփաննոս եկեղ. Տիեփսայ,
որ ի յանապատին կուսանաց,
ուր և ամիրոփի մաս նշխարաց
աջ—Ս. Ստեփաննոսի Ռուսաց
Ծնունդ—Տեառն:
- 26 ✠ Կիր. Ե. Կիր. զինի Յիսն. 29
Յերեկոյեան նախատօնակ:
- ☉ Ծն. լու. 6 Ժ. 7 ր. առաւ.
Ճրտալուսնի եղանակ:
- 27 ԲԶ. ԳՅ. Սրբոյն Առաքելոյն Պետ- 1
րոսի և Պողոսի: Յերեկ, նախատ.
- 28 ԳԶ. ԳԿ. Սրբոյն Եղեղոյն Որոտ- 2
ման Յակովբայ առաքելոյն և Յով-

- Հաննու աւետարանչին: Բարե-
կենդան Ծննդեան պահոց:
- 29 ԳԶ. ԳՅ. Պաշ. ք: 3
30 ԵԶ. ԳԿ. 1. օր Ծննդ. պահոց: 4
31 Ուր. ԴԶ. 2. օր Ծննդ. պահոց: 5
- Այս ամսուայ 1-ից մինչև 31-ը
օրն աւելացել է 0 Ժ. 27 րոպէ:

ՅԱԻԵՆՈՒԱԾ

ԾՈՅԻ — ՕՐԱՅՈՅՅԻ 1893 ԹՈՒԱ-
ԿԱՆԻ

I. Այն օրերը, երբ Հայաստանեայց
եկեղեցւոյ օրէնքով սրբապետ խորհուրդ
կատարելն արգելվում է:

1. Ամբողջ մեծի պահոց և Յինանց
օրերի ընթացքում մինչև եղևական
առաջին Յարութեան Կիւրակէն:

2. Այն Կիւրակէ երեկոններին, երբ
միւս օրը սրբոց տօն է:

3. Ամեն Շաբաթ (Կիրակնամուտ) ե-
րեկոններին:

4. Ամեն լուս—Չորեքշաբթի և
լուս—Ուրբաթ երեկոններին:

5. Բոլոր շաբաթական պահոց ըն-
թացքում:

6. Տէրունական մեծ տօների նախ-
ընթաց երեկոններին:

7. Նաւակատեաց Ուրբաթ երեկոնե-
րին:

8. Ծննդեան ութօրէից, Վարդապե-
տի 3 օրերը: Վերափոխման 10-րդ
օրերը և Ս. Խաչի ամբողջ շաբաթուայ
ընթացքում:

II. Դպրոցական արշափանք:

1) Տօնք եկեղեցականք:

5. 6. 7. և 13. Յունվարի տօնք Ծնն-
դեան և Անուանակոչութեան Քսի:

Փետր. 4 Ս. Վարդանանց զօրավարացն:

» 14 Տեառնընդառաջ:

Մարտի 13 Տօն Մտին ի Վերապն Ս.
Գրիգորի Լուսաւորչին:

Մայիսի 29 Տօն Ելիցն ի Վերապէն Ս.
Գրեգորի Լուսաւորչին:

Յունիսի 2 Տօն Գիւտի նշխարաց Ս.
Գրեգորի Լուսաւորչին:

Յունիսի 17 Տօն Սրբոց Թարգմանչացն
մերոց Սահակայ և Մեսրոպայ:

Յուլիսի 10 Տօն Ս. Առաքելոյն Թա-
ղէոսի և Ս. Սանդիսոյ կուսին:

Սեպտ. 8 Տօն Ծննդեան Ս. Աստուա-
ծածնի ի յԱննայէ:

Նոյեմբ. 21 Տօն Ընծայեցմանն Ս. Աս-
տուածածնի ի տաճարն:

Դեկտեմբ. 4 Տօն Սբց. Առաքելոցն
Թաղէոսի և Բարդուղիմէոսի:

Դեկտ. 9 Տօն Յղուծեան Ս. Աստուա-
ծածնի ի յԱննայէ:

2) Տօնք կայսերականք:

Փետր. 26 Ծնունդ Ն. Կ. Մ. կայսեր
Աղէքսանդր Աղէքսանդրովչի:

Մարտի 2 Գահակալութիւն Ն. Կ. Մ.
Աղէքսանդր Աղէքսանդրովչի:

Մայիսի 6 Ծնունդ Ն. Կ. Բ. Թադա-
ժառանգ Նիկիայայ Աղէքսանդրովչի:

Մայիսի 15 Թադադրութիւն Նոյիւն
Կ. Մեծնութեանց Օգոստ. կայսեր Ա-
ղէքսանդր Աղէքսանդրովչի և կայսե-
րուհւոյ Մարիայ Ֆէօդորովնայի:

Յուլ. 22 Անուանակոչութիւն կայ-
սերուհւոյ Մարիայ Ֆէօդորովնայի:

Օգոստ. 30 Անուանակոչութիւն կայ-
սեր Աղէքսանդր Աղէքսանդրովչի:

Նոյեմբ. 14 Ծնունդ կայսերուհւոյ
Մարիայ Ֆէօդորովնայի:

Դեկ. 6 Անուան. Թադաժառանգի,
Նիկիայայ Աղէքսանդրովչի:

III. ՌՈՒՍԱՅ ԿԱՅՍԵՐՈՒ- ԹԻԻՆԸ.

1) Ռուսաց կայսերական տունը.

Կայսր ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐՈՎԻՉ
III. ծն. 26 փետրվ. 1845 թ. դահական-
ըութիւն 2-ին Մարտի 1881 թ.

Կայսերունի Մարիայ Ֆէօդօրովնա.
ծն. 14 նոյեմբ. 1847 թ.

1). Թագաժառանգ Նիկայայ Աղէք-
սանդրովիչ ծն. 6 մայիսի. 1868 թ.: 2)
Մեծ իշխան Գէօրգի Աղէքսանդրովիչ:
3) Մելիայիլ Աղէքսանդրովիչ. 4) Կսե-
նեայ Ալէքսանդրովնա. 5) Օլգա Ալէք-
սանդրովնա:

Մեծ իշխան Միխայիլ Նիկոլայեւիչ:

2) ԿՈՎԿԱՍԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒ- ԹԻԻՆԸ.

Քաղաքական և զինուորական կա-
ռավարչապետ Կովկասի զենեւրալ-ադմի-
տանտ Սերգէյ Ալէքս. Շերեմետեւիչ:

Փոխ-կառավարչապետի — զեն. — լէյտի-
նանտ զբաֆ Իվան Դիմիտրիեւիչ Տա-
տիշչեւիչ:

1) Թիֆլիսի նահանգապետ իշխան
Գէօրգի Դիմիտ. Շելյաշւիձէ:

2) Քութայիսի նահանգ. Միխ. Եա-
կովլեւիչ Շալիկովիչ:

3) Երևանու նահանգ. Ֆրէդէ:

4) Գանձակու — Ալէք. Դաւիդ. Կա-
կաշւիձէ:

5) Բաղուի — Վլադիմիր Պետրովիչ
Բօզդէ:

6) Ղարսի զինուորական — նահ. Պետր
Իվան. Տօմիչ:

7) Գաղստանի զինուորական—նահ.
Նիկ. Զուրաբ. Ճավճավաճէ:

8) Ստավրապոլու նահ. գեւ. Նիկ.
Իգն. Նիկոֆորսկի:

9) Առւբանի զին.—Գէորգի Ալէք-
սէսկիչ Լէօնով:

10) Թերեքի—զին. նահ. գեւեքալ
Աիմ. Վաս. Կախանով:

11) Բաթումի փոխ-նահ. Նիկ. Երեստով:

IV. ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐԱԿԱՆ

Հ ա յ ո յ պ ա թ Տ ու լ է ա ն

Նշանաւոր անցքերը

Քրիստոսից առաջ:

2492 Հայազգի սկզբնաւորութիւնը:

2346 Հայոց տէրութիւնը սկսվում է:

Հայոց թագաւորութեան սկիզբը
Պարույրից:

149 Սկսվում է Արշակունեաց թագա-
ւորութիւնը Վաղարշակից:

Քրիստոսից յետոյ:

30 Աբգար Հայոց թագաւորը նամակ
է ուղարկում Քրիստոսին:

34 Թագէոս Առաքեալը Ս. Գեղարդը
տանում է Հայաստան և մկրտում
է Աբգարին և ժողովրդից շատե-
րին:

50 Թագէոս Առաքեալը նահատակ-
ւում է:

51 Ս. Թագէոսի Եղիշէ անունով աշա-
կերտը նահատակվում է Արցախ
գաւառում (այժմ Քիշ գիւղում):

60 Թագէոսի աշակերտ Ստաթէոսը
Միսնեաց գաւառում նահատակ-
վում է (Տաթևու վանքը):

62 Բարդուղիմէոս Առաքեալը նահա-
տակվում է Աղբակում:

79 Երեւան քաղաքի հիմնադրութիւնը:

197 Վաղարշ Հիմնում է Վաղարշա-
պատը:

- 253 Խոսրով Թագաւորը հիմնում է
Դավրէժ քաղաքը (Թաւրիզ):
- 257 Գրեգոր Լուսաւորչի ծնունդը:
- 303 Ս. Գրեգորը ձեռնարկում է Էջմիած-
նի շէնութիւնը:
Արիստակէս Հայրապետը վերա-
դառնում է Նիկիոյ Ս. Ժողովից
բերելով իւր հետ Հաւատոյ Հանգա-
նակը:
Գրեգորիսը Աղուանից կաթողիկոս
է կարգւում:
- 406 Մեսրոբը գտնում է մեր այբու-
բէնը:
Արշակունեաց Թագաւորութիւնը
վերջանում է:
- 451 Վարդանանց պատերազմը: (յու-
նիսի 2-ին):
- 452 Կաթողիկոսական Աթոռի փոխադ-
րումը Էջմիածնից Դուին:
- 458 Վարդանայ դուստր Շուշանիկը
նահատակվում և թաղվում է

- Թիֆլիզում (Մետեխի բերդում):
- 539 Եղեսիայում յայտնվում է Աբգա-
րին ուղարկած Քրիստոսի դաստա-
ռակը:
- 551 Մովսէս կաթողիկոսի հրամանով
Աթանաս Տարօնացին յօրինում է
Եկեղեցական սոմարը:
- 653 Կարգւում է Վարազայ Ս. Խաչի
սօնը:
- 706 Արաբացի Կոշմ իշխանը Նախջևա-
նի եկեղեցւում 800 Հայ իշխաններ
կրակով նահատակում է:
- 924 Կաթողիկոսական Աթոռը Դուինից
Վասպուրական է փոխադրվում:
- 961 Անին դառնում է Բագրատունեաց
մայրաքաղաք: Բագրատունեաց
Թագաւորութեան սկիզբը:
- 968 Խոսրովանոյշը հիմնում է Սանահ-
նոյ և Հաղպատայ վանքերը:
- 993 Կաթողիկոսական Աթոռը Վասպու-
րականից Անի է փոխադրվում:

- Բազըատունեաց Թաղաւորութիւնը
վերջանում է:
- 1080 Նորոգվում է Հայոց Թաղաւորու-
թիւնը Կիլիկիայում Ռուբինեանց
ձեռքով:
- 1147 Կաթողիկոսական Աթոռը տեղա-
փոխվում է Անիից Հռոմկլայ—
Կիլիկիայ:
- 1173 Ներսէս Շնորհալու մահը:
- 1294 Կաթողիկոսական Աթոռը փոխա-
դրվում է Սիս:
- 1311 Երուսաղէմում սկսվում է Հայ-ազգի
պատրիարքութիւնը:
- 1323 Անի քաղաքի կործանումը:
- 1393 Մեր ազգի Թաղաւորութեան
վերջանալը:
- 1441 Կաթողիկոսական Աթոռը վերջնա-
կանապէս փոխադրվում է Ս. Էջ-
միածին:
- 1461 Կ. Պօլսի պատրիարքութեան սկիզբը:
- 1513 Երեւանը գրաւվում է Տաճիկներին:

- 1567 Վենետիկում տպագրվում է առա-
ջին Հայերէն Սաղմոսը:
- 1603 Շահ-Աբաս պարսից Թաղաւորը
Հայերին գերի է տանում Պարս-
կաստան: (Ջուղայի գաղթելը):
- 1785 Սիմէօն Կաթողիկոսը Էջմիածնում
հիմնում է տպարան:
- 5781 Նոր-Նախիջևանի հիմնելը:
- 1789 Շուշուայ ամրոցի հիմնելը:
- 1798 Ղարաբաղից 1100 ընտանեք գաղ-
թում են դէպի Ղլչարու կող-
մերը:
- 1799 Առաջին պարբերական Հրատարա-
կութիւնը Վենետիկում «Տարեգ-
րութիւն» անունով:
- 1813 Մոսկւայի Լազարեան ճեմարանի
բացումը:
- 1823 Հայր Միքայէլ Զամչեան վարդա-
պետը (պատմագ.) վախճանվում է:
- 1825 Ներսէս Վ աշտարակեցի կաթողի-

- կոսը հիմնում է Ներսեսեան գըպ-
րոցը:
- 1828 40 հազար հայեր գաղթում են
Ռուսաստան:
- 1837 Հաստատվում է Սուրբ Էջմիածնի
Սինհոդոսը:
- 1857 Ներսէս V կաթողիկոսը վախճան-
վում է (փեարվարի 14-ին):
- 1858 Խալիբեան ուսումնարանի բացումը:
- 1850 Հայոց առաջին Թատրոնը Թիֆ-
լիզսւմ:
- 1860 Հաստատվում է Տաճկահայոց սահ-
մանադրութիւնը:
- 1858 «Մեղու Հայաստանի» լրագրի հրա-
տարակութիւնը:
- 1863 Բագուի Մարդասիրական ընկերու-
թիւնը հիմնվում է:
Միքայէլ Նալբանդեանցը վախ-
ճանվում է:
- 1866 Գէորգ IV կաթողիկոսի ընտրու-
թիւնը:

- 1868 «Արարատ» ամսագիրը հրատարակ-
վում է Ս. Էջմիածնում:
- 1869 Թիֆլիզում բացում է Ս. Գայա-
նեան առաջին Հայ օրորդաց միջ-
նակարգ դպրոցը:
- 1872 «Մշակ» լրագիրը հրատարակվում է:
- 1873 Ս. Էջմիածնում բացվում է Գէոր-
գեան ճեմարանը:
«Փորձ» ամսագ. հրատարակվում է:
- 1877 Մարիամեան—Յովնանեան օրիոր-
դական դպր. բացումը Թիֆլիզում:
- 1878 Ռուսները տիրում են Երզրումին:
(Կարին): Բերլինի վեհաժողովում
ստորագրում են Հայոց ինքնավա-
րութեան 61-րդ յօդուածը:
- 1879 Վերադառնում են Հայաստանեայց
եկեղեցու ծոցը 35 ընտանիք հռոմ-
մական հայք, Մաղաքեայ Սրմա-
նեան վարդապետի առաջնորդու-
թեամբ:
Ստեփ. Նազար. վախճանվում է:

1881 Թիֆլիզում հիմնում է Կովկասեան
Հայոց Բարեգործական Ընկերու-
թիւնը:

«Արձագանք» շաբաթաթերթը
հրատարակում է:

1882 Թիֆլիզում կայանում է Հայոց ա-
ռաջին ընդհանուր ուսուցչական
ժողովը:

» Վախճան. Գաբ. եպ. Այվազովսկի

» Կատարվում է «Մեղու Հայաստա-
նի» լրագրի 25-ամեայ յօբելեանը:

1884 «Նոր-Դար» ամենօրեայ թերթի
հրատարակումը:

1885 Մակար Ս. Կաթողիկոսը օծվում է
հոկտեմբերի 10-ին:

1887 Անդրկովկասում տարածվում է հա-
յերի մէջ ևս գինուորակութիւնը:

1888 Մակար Ս. Կաթողիկոսը ընդուն-
վում է Թիֆլիզում Կայսեր Ազէք-
սանգը Ա.-ից, և նոյն թւի հոկ-

տեմբեր ամսում Կաթողիկոսը այ-
ցելում է Բագու և Գանձակ քա-
ղաքներին:

1888 Յայտնի վիպասան Ռաֆֆին վախ-
ճանվում է:

1889 Պարսկց Շահ-Նասրէդինը Փարիզի
աշխարհանդէսից վերադառնալիս
այցելում է Ս. Էջմիածինը:

1889 Էջմիածնում վախճանվում է
մատենագիր և ուսուցչապետ
Ստեփ. Պալասանեանցը:

1889 Արևելեան լեզուաց պրոֆ. Էյայտնի
հնագէտ Քերովը և Պատկանեանը
վախճանվում է:

1889 «Մուրճ» ամսագիրը հրատարակ-
ւում է:

1890 Իսալացւոյ թագաժառանգը ացե-
լում է Ս. Էջմիածին և փառաւոր
կերպիւ ընդունվում Հայոց Կա-
թողիկոսից:

1891 Էջմիածնում վախճանվում է Մա-

- կար 1 կաթողիկոսը (ապրիլի 16-ին):
- » Մոսկվայում վախճանվում է Մկրտիչ Էմինը:
 - » Մեծ բարերար Մկրտիչ Սանասարեանի մահը:
 - » Կ. Պօլսում վախճանվում են յայտնի դերասան Ադամեանը, և Խրդիծաբան Պարոնեանը:
- 1892 Զրօրհաց Հանդիսի Ժամանակ Տփլիսի վանքի եկեղեցուց կարմուռնի խորտակելուց 40 հոգի խեղտում են կուր գետում: Հոգեւորականութիւնը ազատվում է:
- » Կոչկասում և Ռուսաստանում խօլերայի կոտորածը:
 - » Ռուսիայէլ Պատկանեանի մահը:

Մ. ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ, Ա.ԿՆԱԿՆԵՐ:

Սէրն ու յօժարութիւնը ամեն տեսակ աշխատանք թեթեւացնում են:

Լաւ է մէկ պատառ չոր հաց խաղաղութեամբ, քան թէ մէկ տուն լեքը զոհեր — կռվով:

Խելօք մարդուն մէկ յանդիմանութիւնը աւելի կ'ազդէ, քան թէ հորիւր գաւազանի հարուածը յիմարին:

Հանդարտ սիրտը մարմնոյ կեանքն է, իսկ նախանձոտ սիրտը — կեանքի ցեց:

Նեղ օրիդ՝ փորձիր բարեկամիդ:

Կանանց սիրտը նման է օդաչափի, որը ցոյց է տալիս փոփոխութիւն:

Սէրը տկարութիւն է, որին ամենքը ցանկանում են սենեկալ:

Սէրից փրկվում են ատելութիւնով միայն:

Մէրը և գիւնին քաղցր են երբ խմումնս
միայն յետոյ թողնում են դառն համ:

Շռայլ ամուսինը իր տան կէսն է
քանդում, իսկ շռայլ կինը բոլորը:

Տղամարդը կարող է յիմարութիւն գործել և իսկոյն ևեթ զղջալ, կինը զղջում է այն ժամանակ միայն, երբ իմանում է որ օգուտ ունի:

Կեանքը նման է մի ծաղիկի, որն աճում է ինչպէս հարստի, այնպէս էլ աղքատի համար այն զանազանութեամբ միայն, որ հարուստը նրան ջրում է շամպանեայով իսկ աղքատը արտասուներով:

Կիներն—արքայութիւն է աչքի համար, դժողք է հոգւոյ համար, քաւարան է քսակի համար:

Բացի ինքդ քեզանից՝ ուրիշի վերայ յոյս մի դնել:

Եթէ ինքդ քեզ կարողացայ յաղթել, անխառքին էլ կարող ես յաղթել:

Ով ամենքի հետ բարեկամ է, քեզ հետ բարեկամ չի կարող լինել:

Քաղցրաբարոյութիւնը ազնւութեան ամենալաւ ապացոյցն է:

Ով որ միշտ հաւանած բաներն է գնում, ստիպուած կը լինի վաճառել և հարկաւորները:

Բարի խրատը արծաթ է, իսկ բարի օրինակը—ոսկի:

Ամեն բանի ինչպէս հաւաքելն է հարկաւոր, այնպէս էլ պահելը:

Ձկայ այնպիսի աղքատ կամ թշուառ՝
որ իրանից թշուառին չը կարողանայ
օգնել:

Եթէ աղքատ ես առաքինի եղիլ, եթէ
հարուստ ես՝ բարեբար:

Պտուղը ոչ թէ նա է տալիս, որը ցա-
նում է, այլ նա՝ որը խնամում և հոգս
է անում:

Երբ որ Աստծու տուած բարեքը վայե-
լում ես՝ դա իմաստութիւն է, իսկ երբ
թողնում ես որ այդ բարեքը ուրիշ-
ները վայելեն, դա առաքինութիւն է:

Ժուժկալութիւնը այնպիսի մի ծառ
է, որի արմատն է քջով շատանալ, իսկ
պտուղը՝ հանգստութիւն և անդորրու-
թիւն:

Աշխատիլ հազար անգամ մտածելուց
յետոյ միայն խօսել:

Երկաթը ծեծում էն՝ դեռ քանի
տաք է:

Վարդն էլ առանց փշի չի լինում:

Պատուաւոր մարդը նա է, որը երբէք
իւր խոստումն չէ ժխտում:

Երջանիկ կեանք վարելու համար հար-
կաւոր են՝ արուեստ, կարգ և չափ:

Անիւրաւ միշտ բարձր է աղաղակում,
քան թէ իրաւունք ունեցողը:

Ժամանակը ոսկի է, ով նրանից
օգտուել չիտէ իմաստունը նա է:

Եթէ կարող ես հաստատ խոստմունքդ
Ֆատարել՝ այն ժամանակ միայն խոս-
տացիր:

Ձկայ այնպիսի մի կոյր, անարգ և
անգութ խորհրդատու՝ ինչպիսին բար-
կութիւնն է:

Իւր սխալանքներէ խոստովանելը ոչ
թէ աղնիւ հոգի ունենալու նշան է,
այլ և առաքինութեան պսակն է:

Մոլութիւնը այնպիսի մի շղթայ է,
որի օղակը անձնասիրութիւնն է:

Զրկանքները գրում են պղնձի վե-
րայ, իսկ երախտիքը՝ աւաղի:

Մարգուս կրքերն էլ ջահ ունեն, որը
փոխանակ լուսաւորելու՝ կուրացնում է:

Ողորմած մարդը աղքատութեան
ժամանակ ևս բարեբարութիւնն է ա-
նում, իսկ ազաւը հարուստ ժամանակն
էլ է դժուարանում:

VI. ԲԺՇԿԱԿԱՆ

ԽՅԼԵՐԱ ԿԱՄ ՀՆԴԱԽՏ:

Ամենից առաջ խօլերայով հիւանդը
սկսում է շուտ շուտ՝ և առատութեամբ
լուծել մութ մոխրագոյն հեղանիւթ.
Իսկ վերջը բոլորովին անգոյն, բրնձի
ապուրի նման: Շատ անգամ հիւանդը
մի ժամուայ միջոցում 10—15 անգամից
աւելի է լուծում: Փորի մէջ զգալի է
իներում գալարումն և զրդոց (журжаник)
առհասարակ առանց ցաւի: Զրկութիւն
բաւականին պակասում է, ամեն 2—3
ժամը մի անգամ բերանից դուրս է. իսկ
մի մի անգամ էլ 2—3 անգամ փորէից

լուծելուց յետոյ է բերանից գցում՝ առաջ կերակրի մնացորդները, յետոյ անգոյն կտրած կաթնանման, (թանա- նման) հեղանիութ, և այսպէս շարունակ- վում է ամեն մի 10—15 րոպէից յետոյ. սկզբումը հեշտ է լինում, իսկ քանի գնում է այնքան դժուարութեամբ և չարչարանքով: Վրան տխրութիւն է գալիս և (սրտի դգալի տակ) կրծքի- տակը ցաւ: Փորի լուծելուց և փսխելուց յետոյ դալիս է կծկումները՝ որը խօլե- րայի ամենամտանգաւոր նշաններէցն է, առաւելագոյն ոտի ձկնամսերում՝ շատ անգամ էլ ձեռքերի և մարմնի այլ մասերի: Մարմնը սառչում է և կապտանում: Հիւանդութեան սկզբում հիւանդը տաքութիւն չի ունենում, այլ բնդհակառակը խօլերայի նշաններէ երեւան դալուց մի քանի ժամ յետոյ. հիւանդի մարմնի տաքութեան աստի- ճանը ցածրանում է: Հիւանդը ծաղա-

ւութիւն է զգում. զգացողութիւնն էլ մինչև մահը պահպանւում է: Այս նշա- ները տեւում են մինչև 8—24 ժամ, բայց խօլերայով տաքնապողներն 2—3 օրեց յետոյ էլ են մեւնում: Երբ զարկերակը սկսում է զօրեղանալ և գնալով աւելի արագանում է, (մինչև 90—100 զարկ). արեան դէպի գլուխը հոսելու նշաններ են երեւում, շատ ան- գամ և հարինքի—տիֆի նման էլ խու- թիւն:

Առողջանալը տեւում է 4—10 օր:

Խօլերայի թոյնը ոչնչացնելու հա- մար, հիւանդի արտաթորութիւնները (փորեց թէ բերանից) — այս լուծմունքը չը պէտք է դուրս ածել ոչ փողոց և ոչ էլ բակը, այլ պէտք է այնպիսի մի տեղ ածել, որ տակը առաջուց նաթ լինի ածած լիւրեւից էլ տախտակի խեղ- խուածք, որպէս զի կրակ տրուի և առան- ձին փոս տեղերում կարբոլեանթթուած.

նով (КОРДОЛОВ. КИСЛАТ.) այրուի. Հիւանդի արտաթորութիւններէ ամաններն էլ կարբօլեան թթուով պէտք է ողողել: Արտաքնոցները սրահը և այլ տեղերը ինչպէս և Հիւանդի բնակարանը, շորերը սրսկել զտած կարբօլեան թթուով: Հիւանդի շորերն էլ այս Հեղանիւթով սրսկելուց և չորացնելուց յետոյ էլ առանձին կերպիւ էլի լուանալ: Զը վարակուելու համար խորհուրդ են տալիս խմել եռացրած ջուր և բոլոր կերակուրներն էլ պատրաստած պէտք է լինեն եռացրած ջրով: Սեղանի գործածելու ամաններն էլ պէտք է անպատճառ եռացրած ջրով լինեն մաքրված: Պէտք է միշտ տխրութիւնից և կեղտոտ բնակարաններից փախչել: Առանց հարկաւորութեան էլ խօսերայով Հիւանդացածներին չը մօտենալ: Երբոր ստամոքսը խանգարելու նշաններ են երեւում և ընդհանուր անկարողութիւն, գլխի

ցաւ և թոյլութիւն, — Հիւանդին տալիս են համահաւասար չափով (ամեն մի 10 ըսպէից յետոյ սեղանի գլխի չափ ջրի մէջ) օպիումի կաթիլ և անանուխի ջուր (Tinc. Opi. Aq. Mentth. pip.) կամ «Հակախօսերային» առանձին կաթիլներ: Եթէ փորի լուծելը՝ չընդհատուի, այն ժամանակ տալ հեռեհալ փոշին, որը պէտք է բաղկացած լինի 2 ցորենաքաշ տանիներից (таніна) և 5 ցորենաքաշ ածխած թու վիսմուտից (озотно-кислаго висмута.) ամեն երկու ժամը մի անգամ մի, մի փոշի (по порошку): Ընաանի հնարքներից օգտակար են կաշնի ծառի արմատից եռացրած ջուրը (отваръ дубовой кори) դառնից (чернильный орехъ) պատրաստած կաթիլներ, ինչպէս էլ անանուխի թէյ կամ (полина-ից) պատրաստած կաթիլներ: Փորի վրան պէտք է դնել տաքացնող կոմպրեսներ՝ ծեծած կտա-

ւատի սերմից կամ Թեփից: Խմելու համար պէտք է դորժածել բրնձի, շաքարի կամ դարու եռացրած ջուր: Բերանից փսխելու ժամանակ ամեն մի 5 ընդէկց տալ փոքրիկ կտոր սառուց և կում—կում անել սողի-ջուր: Փսխելու դէմ լաւ է օգնում և կրէօզոտը (10 սեղանի դեղալ շաքարով քաղցրացրաց տխրի Թրմոցը, Althei-отвар. 3—4 կաթիլ կրէօզոտով), տալ այս դեղը սեղանի դեղալով ամեն մի $1\frac{1}{4}$ ժամը մի անգամ: Բայց ամենահաստատ դեղ դեռ խօլերայի դէմ գտնուած չէ: Շտապիւր բժիշկի հասցենէ հեռանդին:

«Карм. календ». 1892 г.

Հաստատ դեղ խօլերայի դէմ: Թէև խօլերայի դէմ հաստատ դեղ մինչև օրս գտնուած չէ, բայց 1892 Թ. յուլիսի վերջին Տփլիսում հրատարակուող բոլոր լրագիրները Ալէքսանդր Բաղդադեանի քաղաքէն տպագրելու հա-

մար օտայան հետեւեալ հեռագիրը: «Յուլիսի 24-ից մինչև 30 եւ խօլերայով վարակուածներ բժշկեցի 150-ից աւելի այդ պատճառով խորհուրդ եմ տալիս դորժ դնել հետեւեալ ճիշտ դեղը: Պէտք է կալգանի *) հեղուկ պատրաստել 95 աստիճան սպիրտի մէջ կալգանի մի մասը խառնելով 5 մաս սպիրտի հետ: Հեղուկը պէտք է 5 օր մնայ, այն ժամանակ նա պատրաստ կը լինի, բայց կարելի է վաղ էլ ընդունել: Հեռանդը պէտք է ընդունի հեղուկից մի փոքրիկ բաժակ (рюмка) և կարող է դրանից յետոյ և եթ խմել մի փոքրիկ բաժակ ջուր: Եթէ հեղուկի

*) Հայերէն խոսքով աղեր: Ռուս. КАЛГАНЬ Պարսկ. խօսքով—դարու կամ դեղով-լիջան: Վրաց. ղօլինջին: Արաբ. Հաւ-լիջան:

Ծան. Ա₂Լ.

առաջին բաժանին ընդունելուց յետոյ, փոխումն կը սկսվի, այն ժամանակ փոխումից յետոյ պէտք է երկրորդ անգամ ընդունել փոքրիկ բաժանով հեղուկը և խօլերան կը դադարի: Դրանից յետոյ օգտաւէտ է խմել քիչ-քիչ կամ կօնիակ կամ Կախեթի կարմիր գինի, չեռաց-բած ջուր խմել որքան սիրտը կուզի, Թթուեցնելով ալդ ջուրը գինի—քարի Թթուոտով: Կապիտ. Ստրատովսկի:

«Մշակ» № 86. 1892 օգոստ. 1-ին:

ԹՈՔԱԽՏԻ—ԴԵՂ: Մի սուպի դեղալ կանեփի ծեծած սերմ են վեր առնում և նոյնքան էլ հաճարի մաղած ալիւր: Սա մի քիչ կաթի հետ խառնում են: Յետոյ վերցնում են մի լիտր (մօտ վեց Թէյի բաժակ) Թարմ կաթ, եռացնում են և վերոյիշեալ խառնուրդը նրա մէջ ածելով էլի մի քիչ եփում են, որից

խտոյ կանեփի չէջը հանում են: Օրական այսպէս եփածի կէսը խմում են, առաւօտեան և երեկոյեան (ամբողջի մի քառորդը առաւօտը, միւսը երեկոյեան տաք կամ պաղ, ինչպէս հիւանդը ցանկանայ): Համը բերելու համար կարելի է մէջը մի քիչ աղ դնել:

Արդէն մի երկու շաբաթից յետոյ հիւանդը իրան Թեթե է զգում: Խմելը շարունակելով է մի քանի ամիս, մինչև հիւանդը սկսի գերանալ: Որքան գէրուԹիւնը աւելանում է, այնքան էլ հիւանդուԹիւնը պակասում է: Այս դեղը շատ հիւանդներ, որոնց բժշկները քննել և անբուժելի են դտել, դործ են ածել և լաւացել են: Ինչպէս երևում է դեղը շատ հասարակ է և անփնաս, որ երբէք չի կարելի տաել ուրիշ դեղերի նկատմամբ և միևնոյն ժամանակ նաև սննդաբար:

«Մշակ» 1891 Թ. № 140

Հնացած «Հարփուխի» դէմ. Մի բա-
ժակ ջրի մէջ պէտք է ածել մէկ թէյի
դգալ հասարակ աղ, եթէ այս հեղա-
նիւթը սաստիկ աղի լինի, սկզբից կա-
րելի է կէս դգալ վերցնել: Երբոր աղը
կը հալուի, էն ժամանակ օրը 2—3 ան-
գամ այս հեղանիւթով քիթը ող-
ղել, ջուրը քիթը թողնելով և ներս
շնչելով, ամեն անգամ կէս, կէս, բա-
ժակ գործածելով, Զուրը պէտք է լինի
այնքան տաք, ինչպէս նոր կթած
կաթը և յաւ դտած, որպէս զի աղի
կեղտը քիթը չը մտնի: Այս հնարքը
փորձուած է և առողջացրել է երկար
տարիներով մնացած հարբուխը:

Հ Ա Յ Ե Ր Ի Թ Ի Ի Ը

ա) Տոճկա-հայաստանում.	1,768,000
Եւրոպական-տաճ . .	287,000
» Միջագետքում	12,000

» Կիլիկիայում .	244,000
» Եգիպտոսում .	8,900
» Մնացեալ Փոքր- Ասիայում . .	686,000
բ) Ռուսաստանում Եւրո- պական (և Սիբիրիայում)	175,000
» Անդր-Կովկասում .	1,280,000
գ) Պարսկաստանում մօտ .	164,000
դ) Հնդկաս. և Ասիայում	38,000
ե) Ռումանիա և Բուլղարիա	11,500
զ) Հունդարիա և այլ Եւ- րոպական երկիրներում . . .	13,900
է) Ամերիկա (Հարաւային և Հիւսիսային):	5,850
ը) Երկրագնդի այլ և այլ մասերում՝ մօտ	8,000
	4,741,100
Պօլսում հայերի թիւը մօտ 200—240,000 է հասնում:	
Թիֆլիսում	45—50,000

Իսկ 1870 թվի ժողովրդ-
դադրութեամբ, պանդուխտ-
ներին թիւը, Կ. Պօլսում
Հասնում էր, 50,000
Թիֆլիսում և Բաթումում. 10,000

V II. ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱԿԱՆ ՀԱ. ՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

1) ՊՕՍՏԱՅԻՆ ԿԱՌՔԵՐԸ

Թիֆլիսից Գնում է Վլադիկա-կա՝

Ա. Հինգ Հոգու տեղ ունեցող կառքը
(կարէտ) առաւօտեան ժամը 9-ին, գի-
շերում է Մլէթում և միւս օրը երեկո-
յեան ժամը 8-ին Հասնում Վլադիկա-
կա:

Բ. Վեց Հոգու տեղ ունեցող (օմնի-
բուս) երեկոյեան ժամը 3-ին և առաւյ
ճանապարհին գիշերելու միւս օրը երե-

կոյեան ժամը 7-ին Հասնում Վլադի-
կաւկա:

Վլադիկա-կաից Թիֆ. Գնւի է՝

Ա. Հինգ Հոգու տեղ ունեցող կառքը
(կարէտ) առաւօտեան ժամը 9-ին և
գիշերելով Մլէթ կայարանում, միւս
օրը երեկոյեան ժամը 8-ին Հասնում
Թիֆլիս:

Բ. Վեց Հոգու տեղ ունեցող կառքը
(օմնիբուս) երեկոյեան ժամը 3-ին և
առաւյն ճանապարհին գիշերելու միւս
օրը երեկոյեան ժամը 7-ին Հասնում
է Թիֆլիս:

2) ՆԱԻԱԳԻՆԱՑՈՒԹԻՒՆ:

Շոգենաւային երթեկուծիւնը Բա-
թումի, Ռդեսսայի և Կ. Պօլսոյ մէջ:

Բախուհի Գնուհ Է,

Երեքշաբթի օրերը: Կէս օրից յետոյ Ժ.
4-ին ուղիղ գծով մտնում
է Սուխումի և Նովօրոս-
սիյսկի նաւահանգիստները:
Հինգշաբթի օրերը: Կէս օրուայ ժամը
4-ին ուղիղ գծով, Նովօրո-
սիյսկի և Կերչի վերայով:
Շաբաթ օրերը: Երեկոյեան 8 ժամին,
շրջանաւու ընթացքով
(обходн. рейс) բոլոր նա-
ւահանգիստները պտտելով:
Երկուշաբթի օրերը: Երեկոյեան 7 ժ.
արտասահմանեան գնաց-
քով դէպի Կ. Պօլիս:

Գալիս է Բախուհ.

Երկուշաբթի առաւօտը, Օդեսսայից ու-
ղիղ գծով, Կերչի և Սու-
խումի վրայով:

Չորեքշաբթի առաւօտը, Օդեսսայից ու-
ղիղ գծով Կերչի և Նովո-
րոսիյսկի վրայով:
Ուրբաթ երեկոյեան, Օդեսսայից շրջա-
նաւու ընթացքով:
Կիրակի օրերը, առաւօտ. Կ. Պօլսից:

Փոխից Գնուհ է Բախուհ.

Երեքշաբթի առաւօտը ժամը 9-ին:
Ուրբաթ երեկոյեան կէսին:
Շաբաթ առաւօտեան ժամը 9-ին:

Բախուհի Գնուհ է Փոխի.

Չորեքշաբթի և կիրակի օրերը, նաւը
Փոթիից դալուց յետոյ:

Իացի այդ ամեն շաբաթ Օդեսսայից
գալիս են և գնում Փոթի երթեւեկող
ապրանքակիր և մարդակիր նաւեր:

ԿԱՍՊԻՑ ԾՈՎԻ ՎԵՐԱՅ

Բաժնուի 4-նու՛ է.

Դ ե ռ ը 5 ն դ, Պ ե տ ը ո Վ ս կ և Հ ա շ-
տ ա ռ ի խ ա ն՝ չ որ ե թ շ ա ը թ ի, ու ը ը ա թ և
շ ա ը ա թ օ ռ ե ը ը, ց ե ռ ե կ ը ժ ա մ ը 1-ին:

Ու Վ ու լ ն-Ա ղ ա՛ չ որ ե թ շ ա ը թ ի և ու ը-
ը ա թ օ ռ ե ը ը, ե ռ ե կ ոյ ե ա ն ժ ա մ ը 5-ին:

Լ ա ն թ ու ը ա ն, Ա ս թ ա ը ա և Է ն-
զ 5 լ ի՝ ե ռ կ ու շ ա ը թ ի օ ռ ե ը ը, ց ե ռ ե կ ը
ժ ա մ ը 1-ին:

Շողենաւով ճանապարհորդները Սեւ
ծովի վերայ վճարում են:

II. Կարգը III. Կարգը

Օղեւսայից Սեւաստ.	9ր.	3ր.	20կ.
» Եալտայ	11	3	60
» Կերչ	15	5	20
» Փոթի	30	9	60
» Բաթում	30 ¹ / ₂	9	80

ԿԱՍՊԻՑ ԾՈՎԻ ՎԵՐԱՅ.

Հաշտ.	Պետրովսկ.	11	5	50
»	Դերբենտ	13	6	40
»	Բաքու	19	7	70

Ա Ր Ե Ի Ե Լ Ք:

Պօլխից Սեւաստ.	15	4	—
Օղեւսայից Պօլխ	15	4	—
» Պօրտսայիդ	54ր. 50կ.	15ր.	25կ.
(Սլեքսանդր.)			
» Ադէն	220	51	—
(Արաբիա)			
» Սենդապուր	443	108	—
(Հնդկաստ.)			
» Շանխայ	551	139	—
(Չինաստ.)			
» Նադասակի	574	144	—
(Չինաստ.)			
» Խանկոյ և			
Վլադիվաս.	600	150	—

3) Ե Ր Կ Ա Թ Ո Ի Ղ Ի Ք Ը

ա) ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍԵԱՆ

Գնացիւ թիֆլիս 4ալիս է.

Բաթումից, պօստ. . . 12 ժ. 25 ը. ցեր.
Բազումից, » . . 5 ժ. 50 ը. առ.
Բաթ. մարդ. ապ. գն. 9 ժ. 52 ը. գիշ.
Գանձակից » 7 ժ. 30 ը. եր.

Գնացիւ թիֆլիսից 4հոմ է.

Բաթում, պօստ. . . . 9 ժ. 30 ը. առ.
Բազում, » . . . 1 ժ. 25 ը. եր.
Գանձակ, » 9 ժ. 20 ը. եր.

բ) ԱՆԴՐԿԱՍՊԵԱՆ

Ուզուն-Աղայից գնում է 6 ժ. 40 ը. եր.
Ուզուն-Աղա դալիս է 7 ժ. 48 ը. առ.

Ուզուն-Աղայից գնացքը գնում է և
գալիս երեքշաբթի և շաբաթ օրերը:

Սամարղանդ գնացքը գալիս է և

գնում է ուրբաթ և երեքշաբթի օրերը:

դ) ՐՕՍՏՈՎ-ՎԼԱԴԻԿԱՎԿԱԶԵԱՆ

Վլադիկավկազ գնում է 9 ժ. 30 ը. առ.
Րօստովից գալիս է. . . 8 ժ. 48 ը. առ.
Րօստովից գնում է. . . 7 ժ. 28 ը. առ.
Վլադիկավկազ գալիս է 7 ժ. — ը. եր.

VIII. ՔԱՇԵՐ

ԳԵՂԱՏԱՆ ՔԱՇԵՐ

1 զըվանքան 84 մսխ. 12 ունցիա:
1 ունց Հաւասար է 8 զըախմային:
1 զըախման 3 սկրուպուլին:
1 սկրուպուլին 20 զըանի:
1 զըանը մի ցորենաքաշ

Զանազան էրկերներէ

Անդլիայի 1 վաճ. զըվ. 16 ունցիա:

1 տօն (20 ցենտիներ) 2240

Պրուսիայ 1 ֆուկս

1 ցենտներ:

Ֆրանսիացւոյ 1 գրամ:

Կելոգրամ

Չինաստանի 1 վաճ. գրվանք,

Ճապոնիայ 1 մոմէ 57 գրան:

77

1 վաճառ. մոմէ 10 գրվանք,

IX. ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

I.

ԱՐԵՒԻ ՀԵՌԱԽՈՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՐԿՐԻՅ.
32,000,000 մլլ. վերստ է: Արեւից լոյսը
Երկրագնդիս հասնում է 8 բոլլէի մէջ:
Արեւի չափը Երկրիցս մէկ մլլլիօն ու
կէս անգամ մեծ է:

ԼՈՒՍՆՈՅ ՀԵՌԱԽՈՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՐԿ-
ՐԻՅ, 362,334 վերստ է: Լուսնոյ չափը
Երկրիցս 49 անգամ փոքր է: Թէ որքան

Ժամանակամիջոցում երկիրս կարող է
կերակրել մարդկութեանը Ս. Րոլէնշ-
տէյնը ասում է, որ 2072 Թւին երկիրս
կուներնայ ամենաքիչը 5,994,000,000
հոգէ-բնակիչ: Այս ժամանակից յետոյ
երկիրս այլ ևս չի կարող կերակրել
այսպէս շուտ բազմացող բնակիչներին:
Ի հարկէ այս ենթադրութիւն է և ոչ
թէ հաստատ ճշմարտութիւն:

ԵՐԿՐԱԳՆ. ՄԱԿԵՐԵԻՈՅԹԸ 509,950,714
քառակ. կլլոմետր է:

ՅԱՄԱՔԸ ԵՐԿՐԱԳՆԴԵՍ ՎԵՐԱՅ ՄԵՐ 1/4
է:—2,468,804 հող 6,802,634 ջուր:

ՈՎԿԵԱՆՈՆՆԵՐԻ ՄԻՋԻՆ ԽՐՈՒԹԻՒ-
ՆԸ: Ատլանտեանը 3,790 Հնդկականը
3,444 Մեծ-Եւրոպականը 4003 Հարաւա-
յին կիսագնդինը 3,390 մետր:

ՆՇԱՆԱԽՈՐ ԳԵՏԵՐԻ ԵՐԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ:
Միսիսիպի 5,890 կլլոմետր, Նեղոսը
5,640, Ամազոնը 5565, Եանդ-ձէ-կեան-

դը 5,410 Օրբ 4,230 Ամուրը 4,155 Վօլ-
գան 3,500 Դանուբը 3,042 Դոնը 1,800
Ուրալը 1,520 Բէյնը 1,370 Սենան 607
Թեմզան 325 կելօմետր:

II.

ՄԱՐԴՈՒՍ ՄԱՐՄԻՆԸ ունի մօ-
տաւորապէս 3,831,248 ծակ և ամեն
մի քառակուսի դէւիմի վրայ գալիս է՝
Ճակատին 1,258, կղակներին 548, վզին,
1,303. կըծքին 1,136, ծոծրակին 417,
ձեռքի ախին 2,736, մատներին 1,740,
ոտի նրբանին 2,685: Ամառուայ շոգ-
օրը մարդուս մարմնից այս ծակերի մի-
ջոցով դուրս է հոսում 15—20 կելօդ-
րամ ջուր, քրտինք, թուք, արցունք և
այլն:

ՄԱՐԴՈՒ ՄԱԶԵՐԻ ԹԻՒՆ Է ՄՕՏ
127,920:

ՈՐՔԱՆ Է ՈՒՏՈՒՄ ՄԱՐԴՍ: Մինչև
70 տարին հասած մարդը ուտում է 20

վազոնից աւելի կերակուր, այսինքն
մօտ 80,000 կելօ. 25,550 օրում:

ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ՄԻՋԻՆ ԹԻՒԸ:

Մինչև	60 տ.	Հասն.	Են	100-ից	6 մարդ-
»	80 »	»	500	1 »	
»	100 »	»	1000	1 »	

Մ ե ո ն ու մ ե ն տ ա ր է ն ը 33
միլ. այսինքն ամեն օր 96 Հազար մարդ,
ամեն մի ժամում 3730 մ. ամեն մի ըո-
պէում 60. մի վայրկեանում մի հոգի:

Ծ ն ու մ ե ն ամեն տարի 42 միլ.
այսինքն 9,500,000 աւելի քան մեռ-
նում են:

Պ ս ա կ վ ու մ ե ն 82 միլ. 120 մար-
դուն մի պսակ է գալիս:

Երկրագնդիս աղդերը խօսում են
3600 լեզուից աւելի:

Բոլոր կրօնները երկրագնդիս վերայ
1000-ից աւելի են:

III.

Երկրագնդի բնակիչները:

Երկրագնդիս վերայ բնակվում են մօտ 1,510 միլիոն բնակիչ, որոնցից եւրոպայում 349 միլ. Ասիայում 897 միլ. Աֆրիկայում 204 միլ. Ամերիկայում 121 միլ. և Աւստրալիայում 5 միլիոն:

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԲՆԱԿԻՉՆԵՐԸ ՅԵՂՈՎ:
Սլավեանները են 94,355,000—(սրանցից 65 միլ. ռուսներ և բուլղներ և 11 միլ. լեհեր. 7 միլ. չեխեր, մօրաւներ 10 միլ. սերբիացիք, բօլգարներ և կրօտաներ):
Բօմանա կան կամ լատինական ազգերը—98,9480000 հոգի: (Սրանցից ֆրանսիացիք 40 միլ. իտալացիք 30 միլ. իսպանացիք և պօրտուգալացիք, 23 միլ. ռոմանացիք 9 միլ.): Գերմանական ազգերը 105,130,000: (սրանցից գերմանացիք և հօլանդացիք 63 միլ.

անգլիացիք 40 միլ. սկանդինավացիք 9 միլ.): Հայերը 5 միլիոն են: Հրեայները մօտ 6 միլիոն: Կրօնով բոլոր երկրագնդիս վերայ:

Քրիստոնեականները	
Կաթոլիկներ	235 միլ.
Բողոքականներ	134 »
Ուղափառներ	91 »
Այլ և այլ ժողովուրդ	10 »
Մահմեդականներ	171 միլ.
Հրեայներ	9 »
Կապալա ծառայողներ	
Բուդայականներ	486 »
Բրամինականներ	139 »
Ֆետերիկներ	235 »
Ընդամենը	1510

IV.

ԳԼԽԱՒՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐԸ Համարվում են, Լօնդոն 5,190,000 բնակիչ, Պեկինը 4,500,000, Փարիզ 2,228,806, Վիեննան 1,136,270, Բեռլին 1,125,000, Կ. Պօլիս

830,000, Նէապօլ 450,000, Պետերբուրգ
929,000, Մոսկուայ 754,103:

ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆՆԵՐԻ ԹԻԻԼ: Ռուսաս-
տանում—9, Իտալիայում—21, Գերմա-
նիայում—20, Ֆրանսիայում—14, Անգ-
ղիայում—12, Իսպանիայում—10, Հո-
լանդիայում—3, Շվեյցարիայում—3,
Շվեդիայում—2, Ռումանիայում—2:

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐԸ: Եւրո-
պայի վեց մեծ—պետութեանց.—Պրու-
սիայի 316 միլիօն Ֆրանկ, Աւստրիայինը
319, Իտալիայինը 382, Ֆրանսիայինը
797, Անգղիայինը 746, Ռուսաստանինը
620, Ընդամենը 3078 միլիօն:

ԵԻՐՈՊԱԿԱՆ ԶՕՐԳԸ (նշանա-
ւոր տէրութեանց) խաղաղ ժամա-
նակ 3,263,474 հոգի: Ռուսաստանում
876,838 հ. Ֆրանսիայում 512,472 հ.
Գերմանիայում 491,840, Աւստրիայում
290,106, Իտալիայում 240,915, Անգ-

ղիայում 221,358, Տաճկաստանում
182,000, Իսպանիայում 131,400, Շվե-
ցիայում 33,020 հոգի:

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԺԱՄԱՆԱԿ Եւրոպայի
միայն Հինգ մեծ տէրութեանց զօրքերի
Թիւը հասնում է մինչև 21,000,000 մ.:

ԵԻՐՈՊԱՅԻ ԾՈՎԱՅԻՆ զօրքը բաղ-
կացած է 191,000 հոգուց:

Երկաթուղիների զիծը Եւրոպայում
մօտ 188,593 կիլոմետր է:

Հեռագրաթիւն երկարութիւնը Եւ-
րոպայում 1,440,698 կիլոմետր:

Եւրոպայում տուրքը ամենից շատ
վճարվում է Ֆրանսիայում և ամենից
քիչ Ռուսաստանում:

Երկրաշնչիս վերայ գտնուած պար-
բերական թերթերի թիւը մօտ 36,000 է:
Եւրոպայում 20,000, Ասիայում 3,000,
(որից 2,000 Ճապոնիայում), Աֆրիկա-
յում 200, Միւստիալ նահանգներում

12,500: Աւստրալիայում 700, Գերմանիայում 5,500, Ֆրանսիայում 4,092, Անգլիայում 4,000, Իտալիայում 1,400, Իսպանիայում 850, Ռուսաստանում 800, Յունաստանում 600, Շվեյցարիայում 450 և այլն:

X. Յ Ո Ւ Յ Ա Կ

Անդամոց համազգային - եկեղեցական ընտրողական ժողովոյն, որ վասն ընտրութեան հայրապետին ամենայն հայոց:

յՅ-ի Մայիսի 1892 թ.:

ՍԻԻՆՀՈԴՈՍՆ Ս. ԷԶՄԻԱՇՆԻ.

- 1 Տ. Երեմիա Եպիսկոպոս Տեղապահ.
- 2 Տ. Գրիգորիս Եպիսկ. Աղուանեան.
- 3 Տ. Արիստակէս Եպիսկ. Սեդրակեան.
- 4 Տ. Սարգիս Եպիսկ. Տէր-Գասպարեան.

- 5 Տ. Արիստակէս Եպիսկ. Դաւթեան.
- 6 Տ. Ներսէս Վարդապետ Հայկազունի.
- 7 Տ. Վահան Վար. Տէր-Գրիգորեան.

ՊԱՏԳԱՄԱԻՈՐՔ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ Ս.
ԷԶՄԻԱՇՆԻ.

- 8 Տ. Յովհաննէս Եպիսկոպոս Տ. Յաւրովիւնեան.
- 9 Տ. Մինաս Տ. Վարդապետ Պարոն-Վարդեանց.
- 10 Տ. Յովակիմ Վարդ. Ղամէքեան.
- 11 Տ. Յովհաննէս Վարդապետ Դպիր-Վարդանեան.
- 12 Տ. Եղիա Վարդ. Հասան-Ջալալեանց.
- 13 Տ. Վարդան Վարդ. Վարդանեան.
- 14 Տ. Ղևոնդ Վարդապ. Յովակիմեան.

ՊԱՏԳԱՄԱԻՈՐՔ ՊԱՏՏԻԱՐԳՈՒԹԵԱՆՅ.

- 15 Տ. Սահակ Եպս. Խապայեան Ներկայացուցիչ Ս. Պատր. Երուսաղէմի.

- 16 Տ. Մաղաքիա Եպս. Օրմանեան ներկ.
Ա. Պատրիարքի Կ. Պօլսոյ.
ԵԿԵՂԵՅԱԿԱՆ ՊԱՏԳԱՄԱԽՈՐԲ ՎԻ-
ՃԱԿԱՅ.
- 17 Տ. Մհարովը Արքեպիս. Սուքիասեան
Առաջ. Աղբիւնուպոլսոյ.
- 18 Տ. Մհարովը Արքեպիսկոպոս Սմբա-
տեան Առաջնորդ Շամախու.
- 19 Տ. Տեղապալ Երեմիա Եպս. ներկայ.
Առաջնորդին Կամախու.
- 20 Տ. Հմայակ Եպիսկոպոս Դիմաքսեան
Առաջնորդ Թէքելդաղի.
- 21 } Տ. Ղևոնդ Եպիս. Շիշմանեան Ա-
22 } ռաջ. Կարնոյ և ներկ. Բասենոյ.
- 23 Տ. Մաղաքիա Եպս. Օրմանեան
ներկ. Շապին-Գարահիտարի.
- 24 Տ. Մամբրէ Եպս. Սանասարեան
Առաջնորդ Տիփլիսայ.
- 25 Զ. Կարապետ Եպիսկոպոս Այլաղեան
Առաջնորդ Այցախու.

- 26 Տ. Ստեփաննոս Եպիսկոպոս Յովա-
կիմեան Առաջնորդ Նիկովիդիոյ.
- 27 Տ. Գրիգոր Եպս. Գառնակերեան
Վոխ-Թեմակալ Երեանու.
- 28 Տ. Եղիշէ Վարդ. Ամատունի ներ.
Առաջ. Ատրպատականի.
- 29 Տ. Խաչատուր Ժ. Վ. Կարապետեան
ներկ Առաջ. Պարսկ և Հնդ.
- 30 } Տ. Պօղոս Վարդ. Խոլտամեան Առաջ.
31 } Կուտինայի. և ներկ. Բրուսայի.
- 32 Տ. Ներսէս Ժ. Վ. Արսլանեան Առաջ-
նորդ Զմիռնիոյ.
- 33 Տ. Արիստակէս Վարդ. Տ. Սարգսեան
պատր. Վոխ. Տրապիզոնի.
- 34 } Տ. Եղիշէ Վ. Այլաղեան պատր.
35 } Վոխ. Վիճակայ Եւդոկիոյ և Ամասիոյ.
- 36 Տ. Գէորգ Ժ. Վարդապետ Իւթիւ-
ճեան Առաջնորդ Եղիպոտի.
- 37 } Տ. Գէորգ Ժ. Վ. Երեցեան պատր.
38 } Վոխ. Վիճ. Ռումանիոյ և Բուլգարիոյ.
- 39 Տ. Յովհաննէս Ժ. Վ. Արշարունի
Առաջնորդ Երզնկայի.

- 40 Տ. Տրդատ վարդապետ Պալեան
Առաջ. Կեսարիոյ.
41 Տ. Եփրեմ արեղայ Մուքիասեան.
Ներկ. Առաջ. Բեսսարաբիոյ.
42 Տ. ՆաՀապետ Արեղայ ՆաՀապե-
տեան Ներկ. Սերաստիոյ.
43 Տ. Բարթոլղիմէոս աւագ քչ. Սար-
բաճեան Ներ. Չարշամբայի.
44 Տ. Խորէն Աւագ քաՀանայ Վարդե-
բեան Ներկ. Գաղատիոյ.
45 Տ. Յարութիւն քաՀանայ Յակոբեան
Ներկ. Ակնայ.
46 Տ. ՅովՀաննէս քաՀանայ Տէր-Յով-
Հանեան Ներկ. Բայազիտի.

ԱՇԽԱՐՀԱԿԱՆ ՊԱՏԳԱՄԱԻՈՐՔ ՎԻ-
ՃԱԿԱՅ

- 47 } Տեղբան Էփէնդէ Կիւմլիշէրտեան
48 } Կ. Պօլսոյ և Արաբիերի.
49 Պ. Գրեգոր Արծրունի Տիխեաց.

- 50 Պ. Համբարձում Առաքելեան Պարսկ.
և Հնդկաստանի.
51 Պ. Աբգար ՅովՀաննէսեան Բրուսայի.
52 Մազսուտ էֆ. Սանտալճեան Ադ-
բիանուպօլսոյ.
53 Պ. Ռուբէն Հասան—Ջալալեան Ե-
րեւանի.
54 Յարութիւն էֆ. Թորոսեան Երու-
սաղէմի.
55 Գարեգին Յ. Փափագեան Չմիւռնիոյ.
56 } Կարապետ էֆ. Տէր-Ազարեան
57 } Կարնոյ և Մշոյ.
58 Պ. Ստեփան Մամիկոնեան Բեսսա-
բաբիոյ.
59 ՅովՀաննէս էֆ. Կուլբէնկեան Սե-
րաստիոյ.
60 Յարութիւն էֆ. Շահրիկեան Տրա-
պիզոնի.
61 Պ. Աղեքսանդր Մելիք-Ազարեան
Ատրպատականի.
62 Պ. ՅովՀան. Սարգսեան Աստրախանի.

- 63 Գասպար էֆ. Գասպ. Նիկոմիդիոյ.
 64 Համբարձում էֆ. Մոստիճան Կե-
 սարէոյ.
 65 Համբարձում էֆ. Լէփեան Երզնկայի.
 66 Պ. Սարգիս Ենգիւբարեան Բայազիտի.
 67 Կարապետ էֆ. Փափաղեան Ամառիոյ.
 68 Դոկ. Յակոբ էֆ. Նէվրուզեան Թէ-
 քերդաղի.
 69 Պ. Ներսէս Աթարէկեան Շուշուոյ.
 70 Պ. Աղեքսանդր Լալայեան Շամախուոյ.
 71 Խաչատուր էֆ. Արսլանեան Չար-
 շամբայի.
 72 Յովսէփ էֆ. Ճանիկեան Ակնայ.
 73 Կարապետ էֆ. Մարգարեան Բա-
 բերդի.

ԱՌԱՔՈՂՔ ԶԳՐԱԽՈՐ ԿԱՐԾԻՍ
 ԻՒՐԵԱՆՑ.

- 74 Տ. Խորէն Եպիսկոպոս Մխիթարեան
 Առաջնորդ Եղեսիոյ.

- 75 Տ. Տիմոթէոս Եպիսկոպոս Վափրի-
 չեան Առաջնորդ Պանտրմայի.
 76 Տ. Գէորգ Եպիսկոպոս Սուրենեան
 Առաջնորդ Աստրախանի.
 77 Տ. Մինաս Վարդապետ Ամրիկեան
 Առաջնորդ Չնքուշի.
 78 Տ. Յովհաննէս Վարդապետ Փափա-
 ղեան Առաջնորդ Արղնոյ.
 79 Տ. Ներսէս Վարդապետ Տէր-Սարգ-
 սեան Առաջ. փոխ. Դերջանի.
 80 Տ. Կարապետ քէնյ. Դերձակեան,
 Առաջ. փոխ. Տիգրանակերտի.
 81 Մկրտիչ էֆ. Եկանեան աշխարհ.
 պատգամաւոր Տիգրանակերտի.
 82 Համբարձում էֆ. Ալաճաճեան աշխ.
 պատգ. Պանտրմայի.
 83 Անասն էֆ. Աղասեան աշխ. պատգ.
 Կուտինայի.
 84 Յարութիւն էֆ. Արծրուշի աշխար-
 հական պատգ. Եղեսիոյ.

- 85 Յովհաննէս Էֆ. Մ. Գալստեան աշխ.
պատգ. Դերջանի.
86 Յովհաննէս Էֆ. Տէկերմէնճեան աշ-
խարհ. պատգ. Զնքուշի.
87 Կաբապետ Էֆ. Մուրատեան աշխար-
հական պատգ. Զմշկէծէդի.

XI. ԵՐԱԶԱՅՈՅՑ ԼՈՒՍՆԻ

- Լուսնի 1, 3, 5, 9, 13, 18, 19, 22, 26,
30 օրն—Երազն ի բարին կատարի:
» 2, 10, 12, 16, 28—Երազն երեք
օրն կատարի:
» 8—Երազն ութ օրն կատարի:
» 23—Երազն յերեսուն օրն կատարի:
» 14—Երազն քառաս. օրն կատարի:
» 11, 15, 17—Երազն յօրն կատարի,
» 6—Երազն ի տարին կատարի:
» 29—Երազն լաւ է:
» 4, 7, 20, 21, 24, 25, 27—Երազն
սուտ է:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1893 թ.

ՀԱՅՈՅ «ԾՈՅԻ-ՕՐԱՅՈՅՑԻ»

Օրացուցներն մէջ տպուած չափ-
տարարութիւնները—ուրիշ ալ և
ալ հրատարակութեանց մէջ տը-
պուածներն—աչն առաւելութիւնը
ունեն, որ մեծ քանակութեամբ և
աչն էլ ժողովրդեան ամեն խաւերի
մէջ տարածելով, հետեապէս ամ-
բողջ տարուալ ընթացքով աչքի
առաջ և ձեռքերի մէջ գտնուելով
բազմաթիւ ընթերցողներ է ունե-
նում. սորա համար ահա վեց տա-
րի է, որ մենք մեր կազմած օրա-
ցուցներն մէջ—վերջին կցել ենք

և մի բաժին առանձին չափարա-
րութեանց համար, որով ամեն ցան-
կացողք, մինչե նուեմբերի մէկն
ամեն ժամանակ կարող են ուղար-
կել մեզ իրանց չափարարութիւն-
ները տպագրելու հետեեալ գներով՝

Մեծ «Պատկերազարդ-Օրացույցի»
մէջ ամբողջ երեսը . . 15 ռ. — 4.

կէսը 8 » — »

Մէկ քառորդը . . . 5 » — »

Փոքր «Ծոցի—Օրացույցում» ամ-
բողջ երեսը 10 ռ. — 4.

կէսը 6 » — »

Քառորդը 3 » — »

Հասցէն՝ Թիֆլիզ Մակար Չմշկեանցի

Тифлисъ, Макару Чимишкову.

ՉՄՇԿԵԱՆԻ ԳՐԱԽԱՆՈՒԹՈՒՄ

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

ա. Դասական և ընթերցանելի գրքեր
զանազան լեզուներով:

բ. Դասական ամեն տեսակ պիտոյք-
ներ, տետրակներ, գրիչներ և այլն:

Ընդունվում է 1. ամեն տեսակ գրք-
քեր, կոմիսիայով վաճառելու համար:

2) Կաղմարարական տպագրական յանձ-
նարարութիւններ: 3) Յայտարարու-

թիւներ, լրագիրներում և տախտակի
վերայ կախելու համար: 4) Զանազան

տեղեկութիւններ, գրքերի և դասա-
կան պիտոյքների վերաբերմամբ, որոնց

պատասխանի համար ուղարկում են 7
կոպէկանոց մարկայ:

Պատուէրները կատարւում են ան-
յապաղ և ամենաճշգրտութեամբ: Պա-

տուէրը առանց կանխավճարի մնում է
անկատար:

Օտարաքաղաքացիք գէմում են հե-
տեեալ հասցէով՝ Թիֆլիս, զբավաճառ

Չմշկեանցին:

Тифлисъ. Книгопродавцу Чимиш-
кову.

ՄԵՐ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

- 1) Քաղքի աղաթ (մի մասը միայն) տպ. 1869 թ. . 5 կ.
- 2) «Ծոցի» օրացույց 1888 թ. 5 »
- 3) — — 1889 » 5 »
- 4) — — 1890 » 5 »
- 5) — — 1891 » 5 »
- 6) — — 1892 » 15 »
- 7) — — 1893 » 15 »
- 8) Պատկերազարդ 1889 » 20 »
- 9) — — 1891 » 20 »
- 10) — — 1892 » 25 »
- 11) — — 1893 » 25 »
- 12) «Կենդանի թաղուած մեռած կտրծեցեալների մասին». 3 »
- 13) «Աստղալից երկինքը և երկրագունդ» 5 »
- 14) «Սահակ Պարթև (կենսագրութիւն)». 5 »

- 15) «Ժողովրդական հնարքներ և դարմաններ». . 5 »
- Գնել ցանկացողները կարող են զիմել մեր դրամաճառանոցը Թիֆլիզում կամ ուղղակի ինձ հետևեալ հասցեով. Тифлисъ, Макару Чимиш-кянцу.

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍՆԱԻՈՐ ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՅ

ԲԺԻՇԿ ԴԱԻԱՍԱՐԴԵԱՆԻ

(Կուկիա, Վարանցովի արձանի դիմաց)

Հիւանդների ընդունելութիւնն ա. մէն օր, բացի կիրակի օրերից:

Առանձինները.

Բ. Ա. Նաւասարդեան—11 ից—

12 ժ., վիրաբուժական (և ստտամների), վնասերական (սիֆիլիսի) և աչքերի հիւանդութիւնների:

Գ. Գ. Ռուդկովսկի—10 ից—11

Ժ., ներքին, մանկական և կանանց
հիւանդութիւնների:

Ա. Պ. Կարապետեանց 12¹/₂—
1 Ժ., ներքին և մանկական հիւ.

Սրէկոյեաները.

Ա. Բ. Ալեկսէե. — 5-ից — 6 Ժ.,
ջրալին հիւանդութեանց և Նլեքտ-
րարութեան:

Բ. Ա. Նաւասարդեան 6-ից — 7 Ժ.

Ա. Ա. Գաղումկի — 1-ից — 7 Ժ.,
սիֆիլիսի, (կաշուի) և վիրաբուժա-
կան հիւանդութիւնների:

Վճարը 50 կ., համախորհրդի
հասմար, համաձայնութեամբ:

Հիւանդանոցի վերատեսուչ՝

Բժշկապետ Նուստուրէան:

ԾԻԱԽՈՏԻ ԳՈ ԾԱՐԱՆ

ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ ԲՈԶԱՐՉԵԱՆՑԻ

ԹԻՖԼԻՉՈՒՄ

Գոյաւթիւն ունի 1858 թուից

Յարգելի հասարակութեան ուշա-
դրութիւնն եմ հրաւիրում իմ գոր-
ծարանում պատրաստած առանց
օսլալի (կրախմալ) պապիրոսների
վրայ, որոնք պատրաստվում են
լատկապէս լարմարացրած մեքե-
նաներով շատ մաքուր: Այդ կեր-
պով պատրաստած պապիրոսները
գործածելով պ. պ. ծխողները ա-
զատ են մնում օսլալի անախորժ
համէց և անմաքրութիւնից:

Գարձեալ ստացել եմ տաճկական
ամենաբնտիր հոտաւէտ ծխախոտ-
ներ և պատրաստում են շատ չա-

փաւոր գներով, իւրաքանչիւր ծխողի
ճաշակին համեմատ:

Պատէրները ընդունում են
Դվորցովաւ փողոցում, խանութ
№ 1:

ՀՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

Պ. ՍՄԲԱՏ ՇԱՀԱԶԻԶԵԱՆԻ

„ԾԻԾԱՂԻ ՏՈՊՐԱԿ“

Անունով գիբըր և վաճառվում է
բոլոր գրողխանութներում:

ТОРГОВЛЯ

Ивана Серг. Теръ-Саркисянца въ
Тифлисѣ на дворц. улицѣ. Про-
дажа всѣхъ сортовъ канцеляр-
скихъ товаръ и письменныхъ
принадлежностей, по весьма сход-
нымъ цѣнамъ.

9/11 15 4.